

Garant projektu:
Ferdinand Vitek
Mobil: 0903 240 840
E-mail: vitek@mc-triton.sk

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

OBSAH

STRATÉGIA ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB VO VÄZBE NA ÚZEMIE TTSK	1
I REKAPITULÁCIA ZADANIA	3
II PRIEBEH PROJEKTU	7
III ANALYTICKÁ ČASŤ PROJEKTU	8
III.I DEMOGRAFICKÁ ANALÝZA	8
III.II ANALÝZA RELEVANTNÝCH SOCIÁLNYCH FAKTOROV	18
III.III ÚDAJE O ZARIADENIACH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB NA SLOVENSKU	27
III.IV ANALÝZA ZISTENÍ Z DOMOVOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB	32
III.V POSKYTOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MIMO ZRIAĐOVATEĽSKEJ PÔSOBNOSTI TTSK	36
III.VI SWOT ANALÝZA	40
III.VII POROVNANIE S POSKYTOVANÍM SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MIMO ÚZEMIA TTSK	46
III.VIII CELKOVÉ ZHRNUTIE	47
IV ODPORÚČANIA	48
IV.I FAKTORY ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB.	49
IV.II ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE ODPORÚČANÍ.	57

I REKAPITULÁCIA ZADANIA

Štruktúra diela podľa zadania

„Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK“ rešpektuje navrhovanú štruktúru zadanú objednávateľom, a to:

- ✓ Kvalitatívna analýza súčasného stavu sociálnych služieb v TTSK
 - Opatrovateľská služba
 - Organizovanie spoločného stravovania
 - Prepravná služba
 - Zariadenia sociálnych služieb: (domov sociálnych služieb pre deti a dospelých, domov sociálnych služieb pre dospelých, domov dôchodcov a domov sociálnych služieb, domov dôchodcov, domov-penzión pre dôchodcov, zariadenie chráneného bývania, zariadenie opatrovateľskej služby, domov pre osamelých rodičov, stanica opatrovateľskej služby, detský domov, krízové stredisko, resocializačné stredisko, útulok ...)
- ✓ SWOT analýza
- ✓ Analýza demografickej a sociálnej situácie na území TTSK
(počet úradov, súdov, zariadení sociálnych služieb, z toho obecných, koľko pre deti a koľko pre dospelých, kapacita zariadení, veková štruktúra obyvateľov, počet rozvodov, bývanie, miera nezamestnanosti, nárast nežiaducich sociálno-patologických javov – poruchové správanie detí, záškoláctvo, šikanovanie, kriminalita, delikvencia, drogová a iná závislosť)
- ✓ Disparity a faktory rozvoja
- ✓ Stanovenie cieľov
 - zlepšenie stavu zariadení na poskytovanie sociálnych služieb
 - podpora nedostatkových služieb
 - prienik nových informačných technológií do činnosti zariadení
 - rozvoj ľudských zdrojov
- ✓ Opatrenia, nástroje a východiská
- ✓ Finančné zabezpečenie
- ✓ Záver

Vypracovanie, schválenie a následná realizácia dokumentu „Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK“ je základným predpokladom pre ďalší kontinuálny rozvoj v oblasti sociálnej pomoci, teda tak v zariadeniach v zriaďovateľskej pôsobnosti kraja, ako aj v celom systéme sociálnych služieb na území TTSK. Dokument odráža východiskový stav v kraji, rešpektuje šírku a kvalitu poskytovaných služieb a stanovuje potreby a možnosti ďalšieho rozvoja sociálnych služieb na území TTSK.

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C. TRITON Slovakia, spol. s r. o.

1. Poslanie dokumentu

Poslaním dokumentu, ktorý má strategický charakter, je predovšetkým:

- stanoviť jasnú víziu rozvoja sociálnych služieb v kraji a poslanie TTSK v tomto smere
- stanoviť zábery, ktoré chce TTSK dosiahnuť v dlhodobom rámci (konečné ciele)
- stanoviť ciele, ktoré prispievajú k naplneniu záberov a vízie,
- definovať a určiť konkrétne aktivity pre dosiahnutie cieľov,
- definovať a určiť finančné, materiálne a personálne zdroje a nástroje realizácie aktivít
- stanoviť časový harmonogram realizácie aktivít.

Pre naplnenie záberu a cieľov poskytuje predovšetkým:

- komplexnú SWOT analýzu, (analýzu silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození súvisiacich so súčasným stavom sociálnych služieb v kraji),
- definuje celý strom problémov a jeho jednotlivých okruhov,
- posudzuje a vyhodnocuje všetky doteraz používané postupy, nástroje, metódy a postupy riešenia problémov v sociálnej oblasti v kraji,
- v kvantitatívnej a kvalitatívnej miere hodnotí rozvoj poskytovaných služieb
- stanovuje nástroje a techniky monitorovania úspešnosti a efektívnosti realizovaných aktivít v sociálnej oblasti vo väzbe na trvalo udržateľný rozvoj TTSK.

Realizácia dokumentu v praxi by mala, v kontexte naplnenia záberov, cieľov a konkrétnych aktivít priniesť aj:

- zefektívnenie práce a celkové zlepšenie činnosti sociálnych zariadení na území kraja,
- navrhnutie systému viac zdrojového financovania a celkového zabezpečenia sociálnych zariadení
- zvýšenie dostupnosti sociálnych zariadení v kraji, vrátane ich umiestnenia a ponuky sociálnych služieb v jednotlivých regiónoch TTSK.

2. Špecifikácia častí dokumentu s ohľadom na definovaný obsah diela

- **Základné informácie o kraji**
- **Základné dostupné údaje z oblasti sociálnej starostlivosti**
- **Potenciál a špecifiká kraja z pohľadu vývoja sociálnej starostlivosti**
 - ľudské zdroje
 - finančná základňa a grantový systém
 - materiálna a technická základňa
 - pasportizácia nehnuteľného majetku sociálnych zariadení
 - legislatívny rámec fungovania sociálnych zariadení
 - prieskum zameraný na potrebu a poskytovanie sociálnej pomoci v kraji (profesionálni pracovníci, dobrovoľní pracovníci, prijímatelia)
 -
- **Komplexná SWOT analýza**
- **Strategická časť (vízia, poslanie, zábery, ciele, výstupy, výsledky, aktivity) rozvoja sociálnych zariadení v kraji a realizácia sociálnej politiky v kraji**

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

3. Metodológia a postup prác pri vypracovaní dokumentu

Dokument je tvorený dvoma základnými časťami:

- analytická časť
- strategická časť

Analytická časť

Pri príprave analytickej časti stratégie sme zisťovali základné informácie o súčasnom stave v sociálnej oblasti v Trnavskom samosprávnom kraji, s použitím všetkých dostupných zdrojov – štatistické ukazovatele, výročné správy sociálnych zariadení, web stránky, informácie získané dotazníkovým prieskumom, informácie od mimovládnych organizácií a občianskych združení pôsobiach v sociálnej sfére, programy hospodárskeho a sociálneho rozvoja miest a obcí a doterajšie vypracované stratégie a relevantné dokumenty týkajúce sa sociálnej oblasti. Rôznymi inými prostriedkami (dotazníky, interview) sme zisťovali názory hlavných aktérov na súčasnú situáciu a na možný vývoj v sociálnej oblasti, popisom základných trendov, ktoré sa v súčasnosti odohrávajú v rámci vývoja miestneho, regionálneho, celoslovenského i medzinárodného priestoru. Analytická časť je uzavretá SWOT analýzou.

Strategická časť

Strategická časť predstavuje návrh vízie pre Trnavský samosprávny kraj ako v rámci svojich kompetencií a možností podporí a usmerní ďalší rozvoj sociálnych zariadení v kraji, tak aby sa maximálne skĺbili aktivity tak verejného ako aj súkromného sektora. V tejto časti sa zrkadlovo odrážajú a reflektujú dokumenty EÚ, Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR, miest a obcí v TTSK ako aj samotného kraja.

Zber údajov a ich hodnotenie

- Pôvod údajov:
 - údaje TTSK [1]
 - PHSR miest a obcí lokalizovaných v TTSK [2]
 - Štatistický úrad SR a Krajská správa ŠÚ v Trnave [3]
 - štatistické údaje MPSVR SR [4]
 - štatistické ročenky NCZI SR [5]
 - správy o sociálnej situácii obyvateľstva SR [6]a iných podľa potreby vzhľadom k obsahu
- Priame zisťovanie:
 - zber údajov dotazníkovou metódou podľa určených skupín respondentov [7]

Pre zber údajov boli využité nasledovné metódy :

- Interview so zainteresovanými pracovníkmi – Úradu Trnavského samosprávneho kraja, zariadení sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK, ostatných vybraných zariadení, volených predstaviteľov samosprávy VÚC TTSK ako aj vybraných obecných samospráv na území TTSK
- Dotazníkovou metódou boli zisťované v zariadeniach sociálnej starostlivosti v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK ukazovatele o poskytovaných službách, zdrojoch a rozpočtoch organizácií
- Úvodný workshop o aktuálnom stave v poskytovaní služieb a očakávaniach zainteresovaných – volení predstavitelia TTSK a vybraných miest v kraji, odborní pracovníci Úradu TTSK, odborní pracovníci vybraných obecných samospráv, predstavitelia organizácií združujúcich cieľové skupiny, zástupcovia štátnej správy ÚPSVaR v Trnave
- Údaje zo zisťovania Štatistického úradu Slovenskej republiky

Projektový tím

Pre vypracovanie diela bol vytvorený tím v zložení :

Michaela Bubelíniová, konzultantka MC Triton Slovakia

Anna Kasanová, externá konzultantka MC Triton Slovakia

Ágnes Pék, konzultantka MC Triton Slovakia

Ferdinand Vítek, konzultant MC Triton Slovakia, vedúci projektového tímu.

II PRIEBEH PROJEKTU

Aktivita	Júl	august	september	október	november	december
Príprava zberu dát	☺					
Zber a vyhodnocovanie dát , workshop	☺	☺				
Realizácia analytickej časti stratégie		☺	☺			
Realizácia syntetickej časti stratégie			☺	☺		
Konzultácie s objednávateľom	☺	☺	☺	☺	☺	☺
Pripomienkové konanie			☺	☺		
Odovzdanie diela						☑

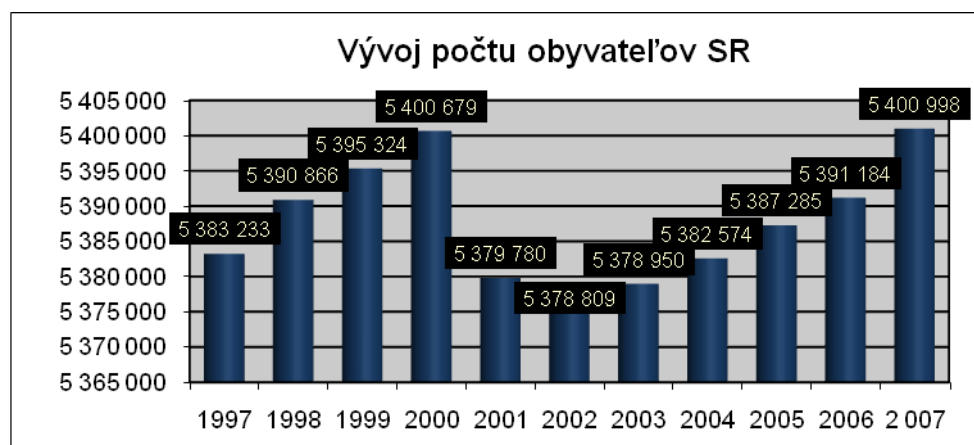

III ANALYTICKÁ ČASŤ PROJEKTU

Po zozbieraní potrebných údajov projektový tím vykonal analýzu podľa zadania. Výsledky analýzy sú prezentované najmä vo forme tabuliek a grafov s porovnaním okresov navzájom, celým Trnavským krajom a v niektorých prípadoch aj s celoslovenskou skutočnosťou.

III.I DEMOGRAFICKÁ ANALÝZA

Vývoj počtu obyvateľov

Zdroj: [3]

Rok	SR			TT		
	Spolu	Ženy	Muži	Spolu	Ženy	Muži
1997	5 383 233	2 762 904	2 620 329	549 123	280 881	268 242
1998	5 390 866	2 767 780	2 623 086	550 039	281 492	268 547
1999	5 395 324	2 771 244	2 624 080	551 028	282 266	268 762
2000	5 400 679	2 774 988	2 625 691	551 296	282 397	268 899
2001	5 379 780	2 767 096	2 612 684	550 982	282 561	268 421
2002	5 378 809	2 767 357	2 611 452	550 896	282 545	268 351
2003	5 378 950	2 768 078	2 610 872	551 348	282 893	268 455
2004	5 382 574	2 770 261	2 612 313	552 624	283 585	269 039
2005	5 387 285	2 772 373	2 614 912	553 768	284 143	269 625
2006	5 391 184	2 774 260	2 616 924	554 644	284 544	270 100
2007	5 400 998	2 777 871	2 623 127	557 151	285 667	271 484

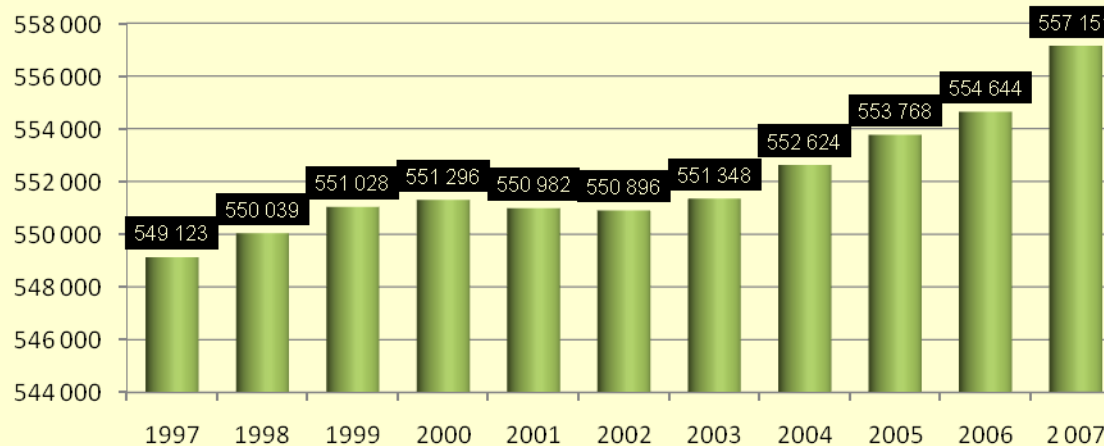
Zdroj: [3]

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

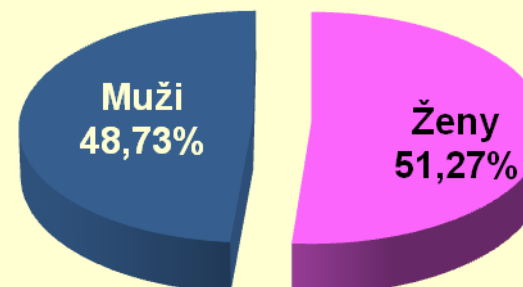
Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

Vývoj počtu obyvateľov TT

Zdroj: [3]

- o počet obyvateľov TTSK v podstate kopíruje trendy v celej SR, aj keď v rámci kraja nedochádzalo k takým veľkým výkyvom ako v rámci celého Slovenska
- o od roku 2002 dochádza k pomalému ale trvalému zvyšovaniu počtu obyvateľov
- o v rámci štruktúry obyvateľstva TTSK podľa pohlaví veľmi mierne prevažujú ženy nad mužmi

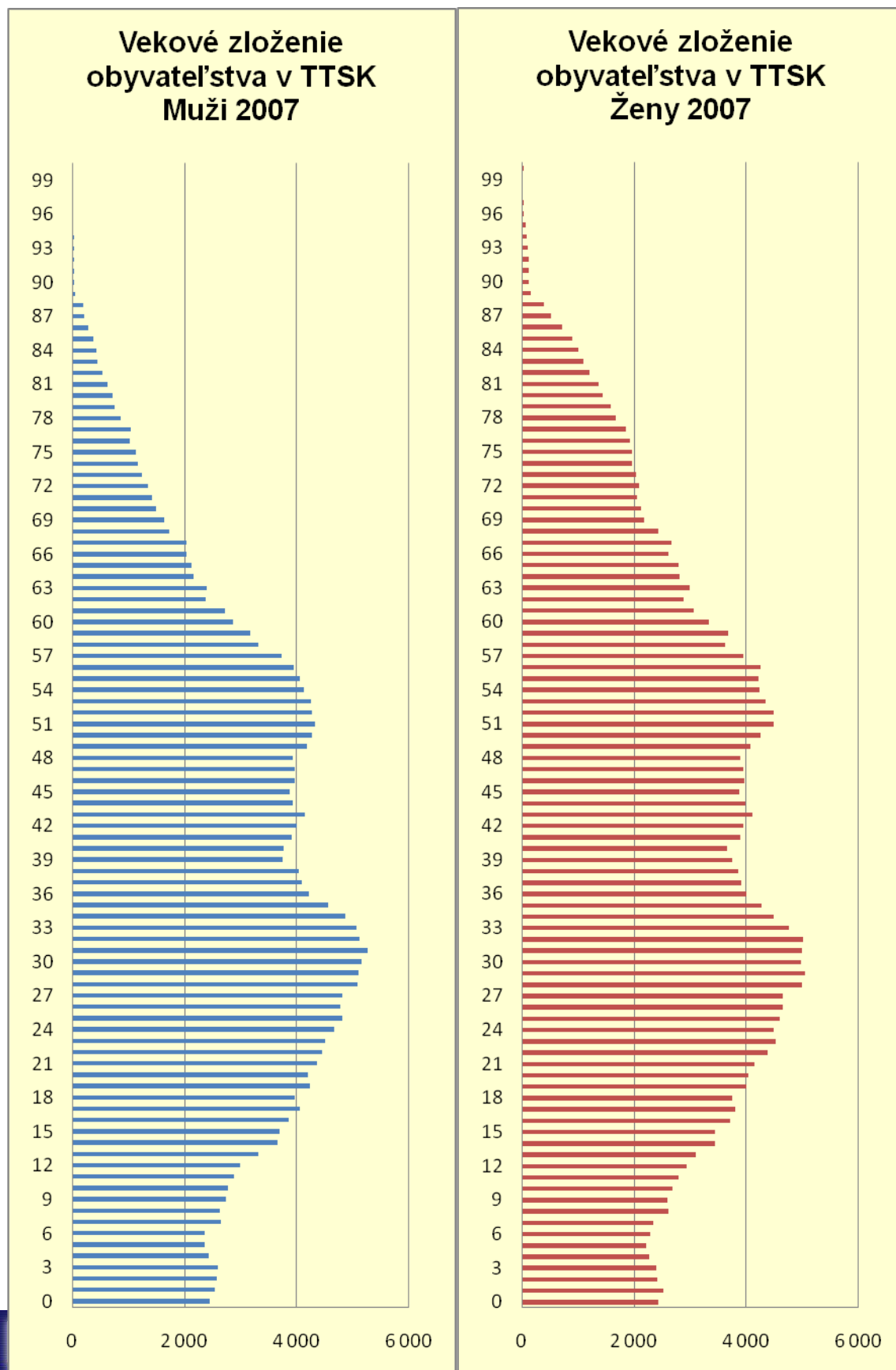

Štruktúra obyvateľstva TT - pohlavie

Zdroj: [3]

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

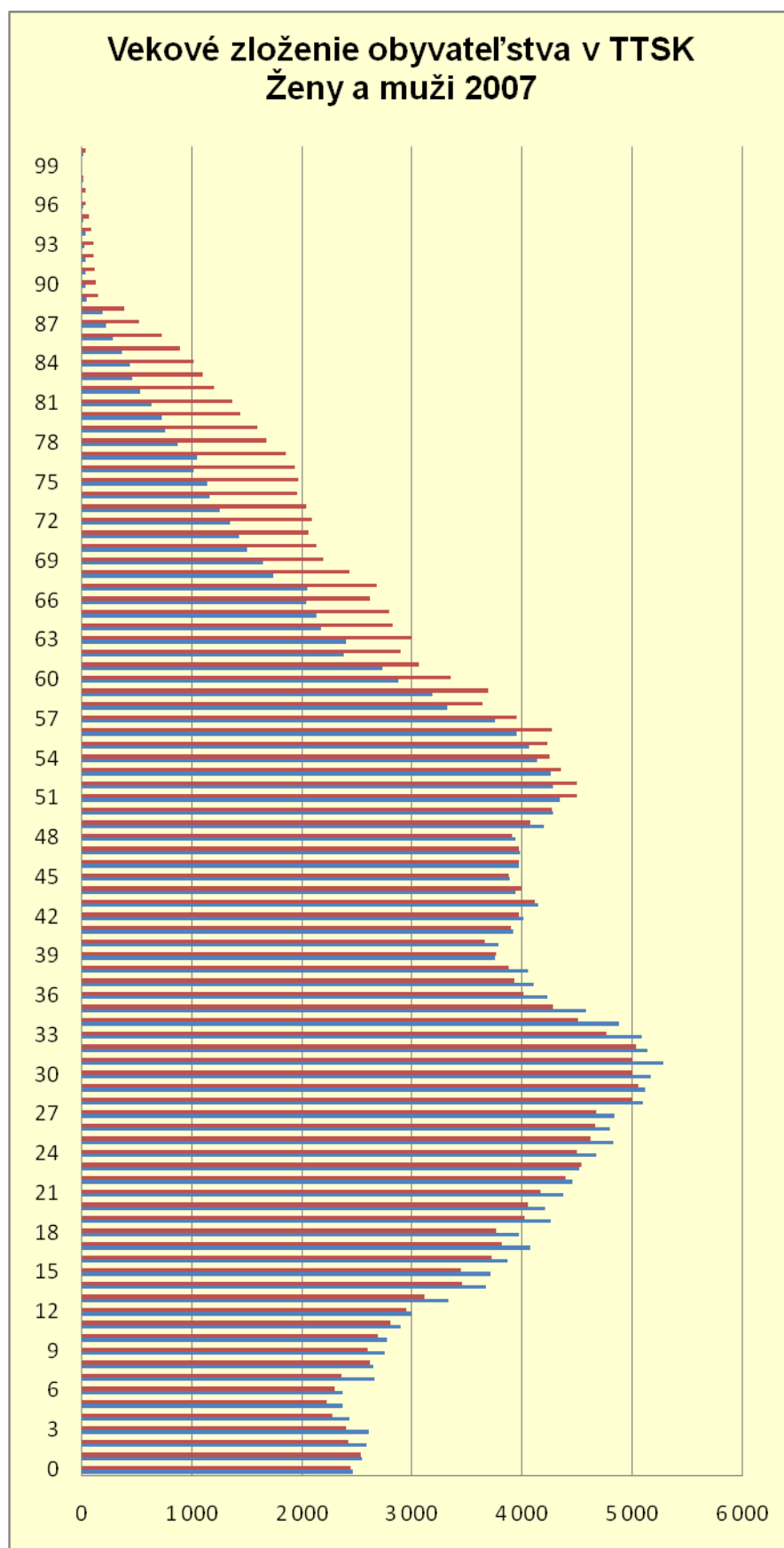

Zdroj: [3]

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

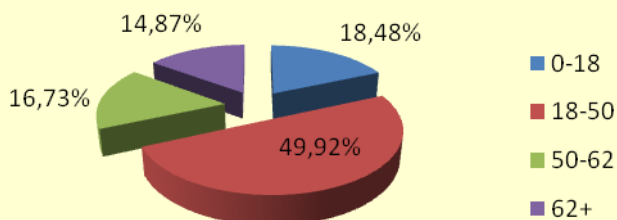

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

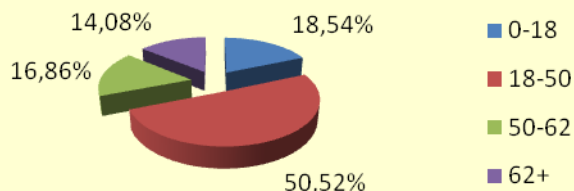
Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

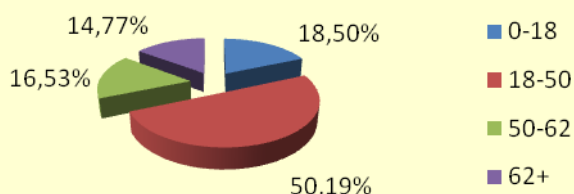
Vekové zloženie TTSK

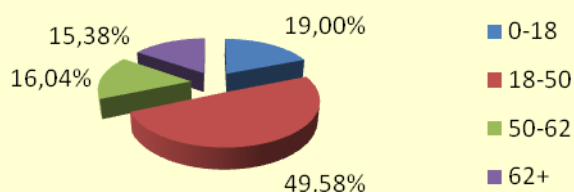
Vekové zloženie okres Dunajská streda

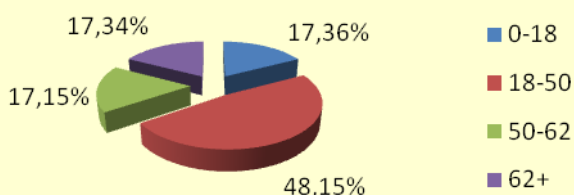
Vekové zloženie okres Galanta

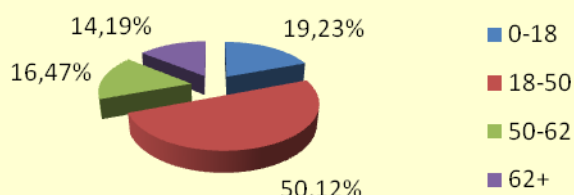
Vekové zloženie okres Hlohovec

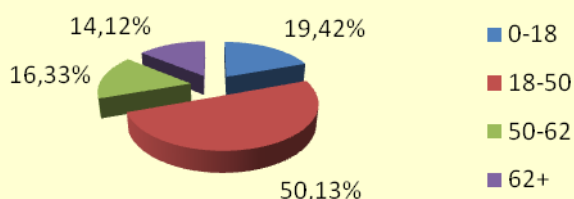
Vekové zloženie okres Piešťany

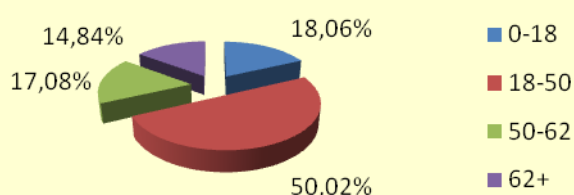
Vekové zloženie okres Senica

Vekové zloženie okres Skalica

Vekové zloženie okres Trnava

Zdroj: [3]

- o vo veku od 50r. vyššie prevažuje počet žien nad mužmi, v najmladších a mladých vekových kategóriách (0-39r.) majú prevahu muži, stredné vekové kategórie (40 -50r.) sú zastúpené rovnako početne
- o ženy sa dožívajú vyššieho veku ako muži – existuje väčší predpoklad, že práve toto pohlavie bude v starobe prevažovať medzi klientmi sociálnych zariadení

Analýzou početného zastúpenia vekových skupín v jednotlivých okresoch TTSK je možné konštatovať, že okresy Piešťany a Hlohovec majú najvyšší počet seniorov, inak sú okresy v tomto ohľade veľmi porovnateľné. Spomínané okresy budú mať pravdepodobne aj vyššiu mieru dopytu po sociálnej starostlivosti pre seniorov.

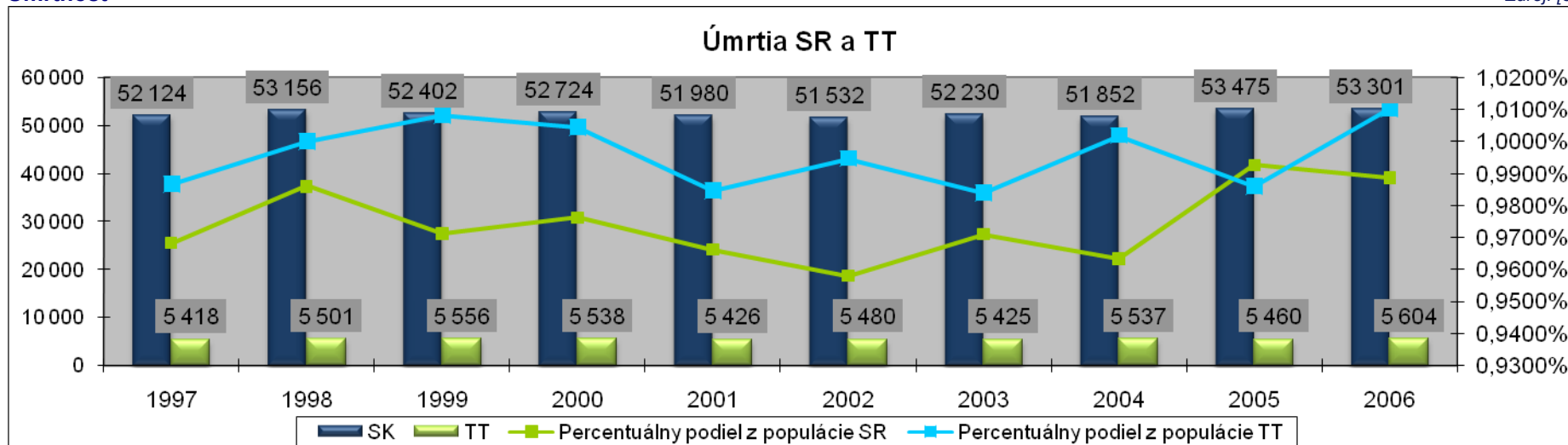
Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

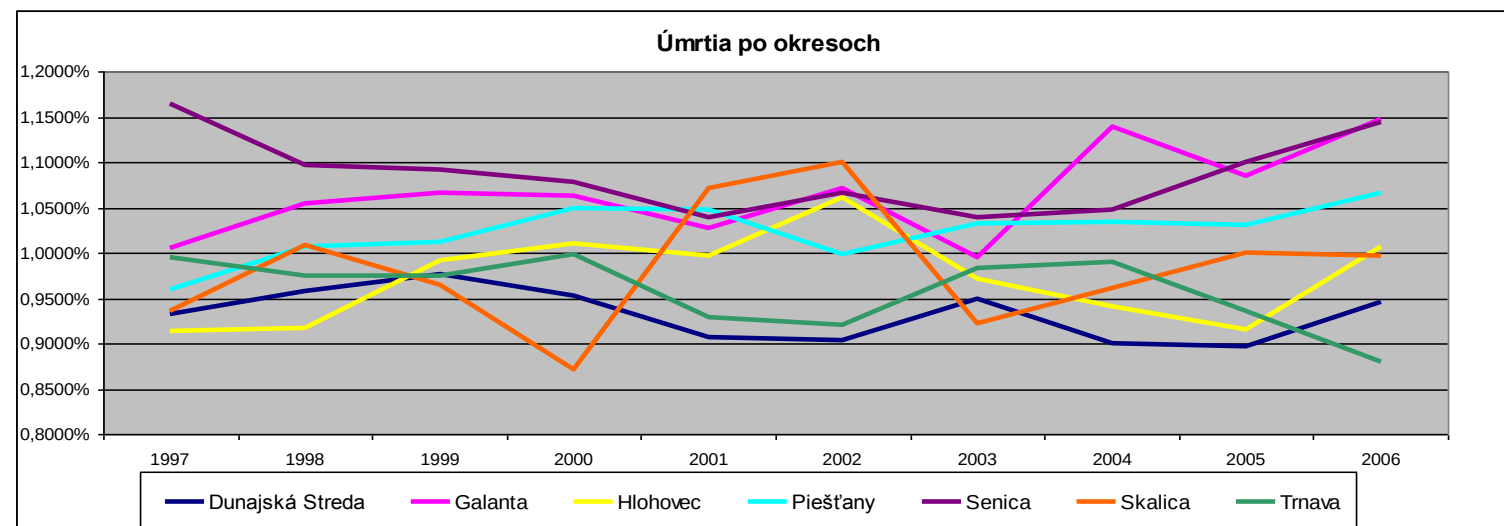
© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

Úmrtnosť

Zdroj: [5]

Percentuálny podiel zomrelých na počet obyvateľov je vyšší v TTSK ako v SR, predstavuje približne 1 percento ročne. Rok 2006 bol z hľadiska reprodukcie obyvateľov TTSK významný tým, že pokračoval obrat vo vývoji pôrodnosti, keď sa medzi ročne narodilo viac detí.

Zdroj: [5]

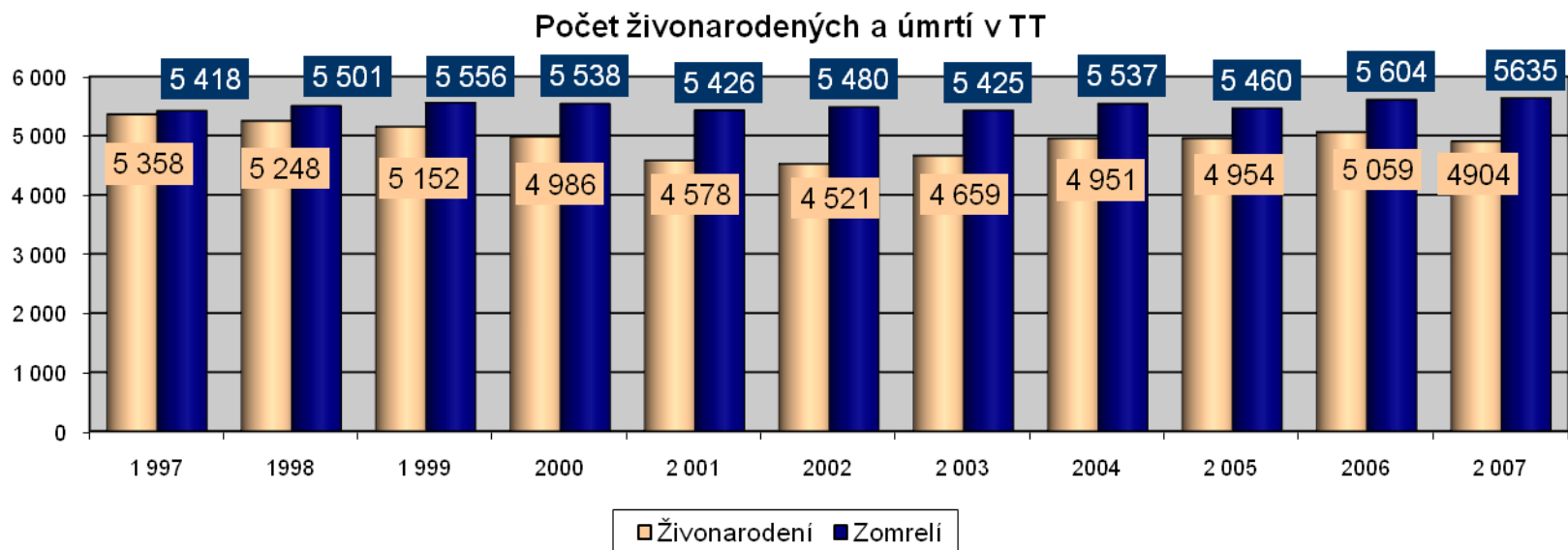
Úmrtie – percentuálny počet zomrelých na celkový počet obyvateľov na danom území

Úmrtia na počet obyvateľov územia je v TTSK dlhodobo najvyšší v Senickom okrese a najnižší v okrese Dunajská streda.

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

Zdroj: [5]

Prírodný pohyb obyvateľstva	1997	1997	2002	2002	2007	2007
Názov územia	Živonarodení	Zomretí	Živonarodení	Zomretí	Živonarodení	Zomretí
Trnavský kraj	5 358	5 418	4 521	5 480	4 904	5 635
Dunajská Streda	1 125	1 039	958	1 019	1 021	1 137
Galanta	946	946	768	1 012	817	1 055
Hlohovec	465	417	383	481	413	418
Piešťany	538	614	497	638	514	645
Senica	643	705	515	647	561	695
Skalica	471	439	383	514	427	471
Trnava	1 170	1 258	1 017	1 169	1 151	1 214

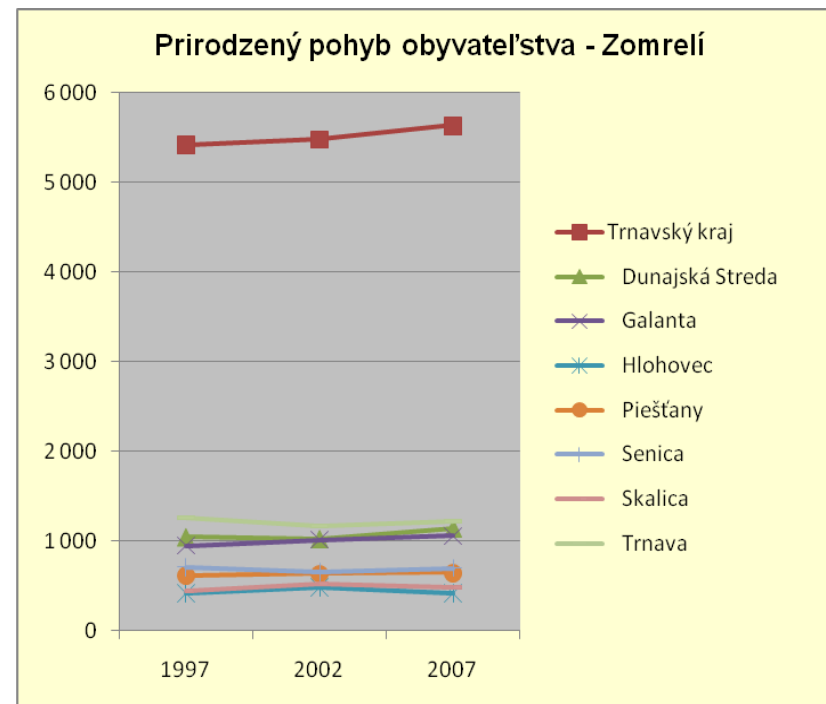
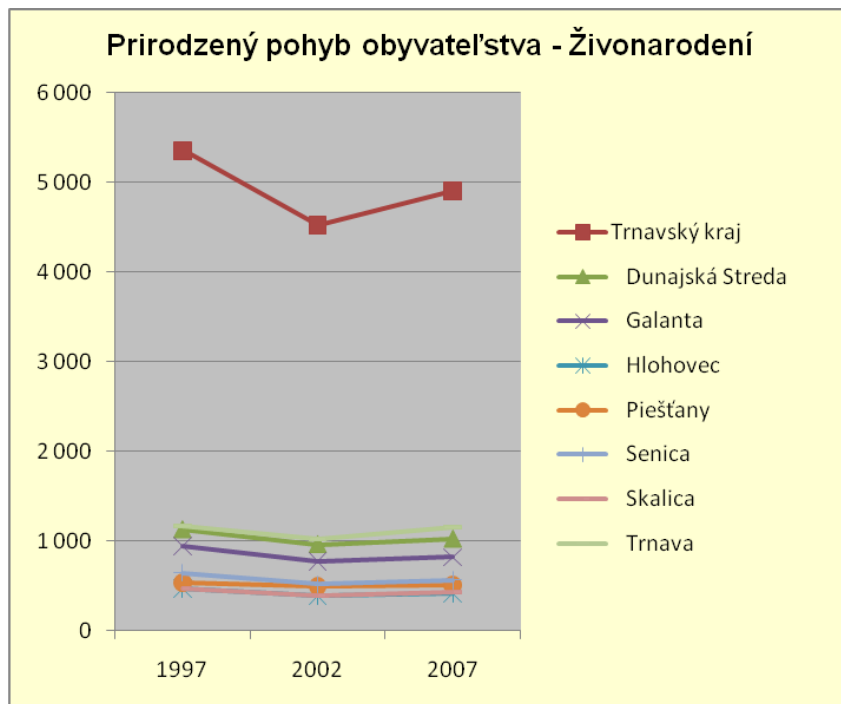
Zdroj: [5]

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

Zdroj: [5]

Stredná dĺžka života

Zdroj: [3]

		2001	2002	2003	2004	2005
Slovenská republika	Muži	69,51	69,77	69,77	70,29	70,11
Trnavský kraj	Muži	69,49	69,69	69,81	69,99	70,37
Slovenská republika	Ženy	77,54	77,57	77,62	77,83	77,9
Trnavský kraj	Ženy	77,13	77,37	77,7	77,74	77,95

- o v horizonte rokov 1997 -2007 počet živonarodených osciluje okolo hodnôt 5358 – 4521, s tým že nad hodnotou 5000 sa údaj pohyboval pred rokom 2000, s výnimkou roka 2006 kedy dosiahol hodnotu 5059

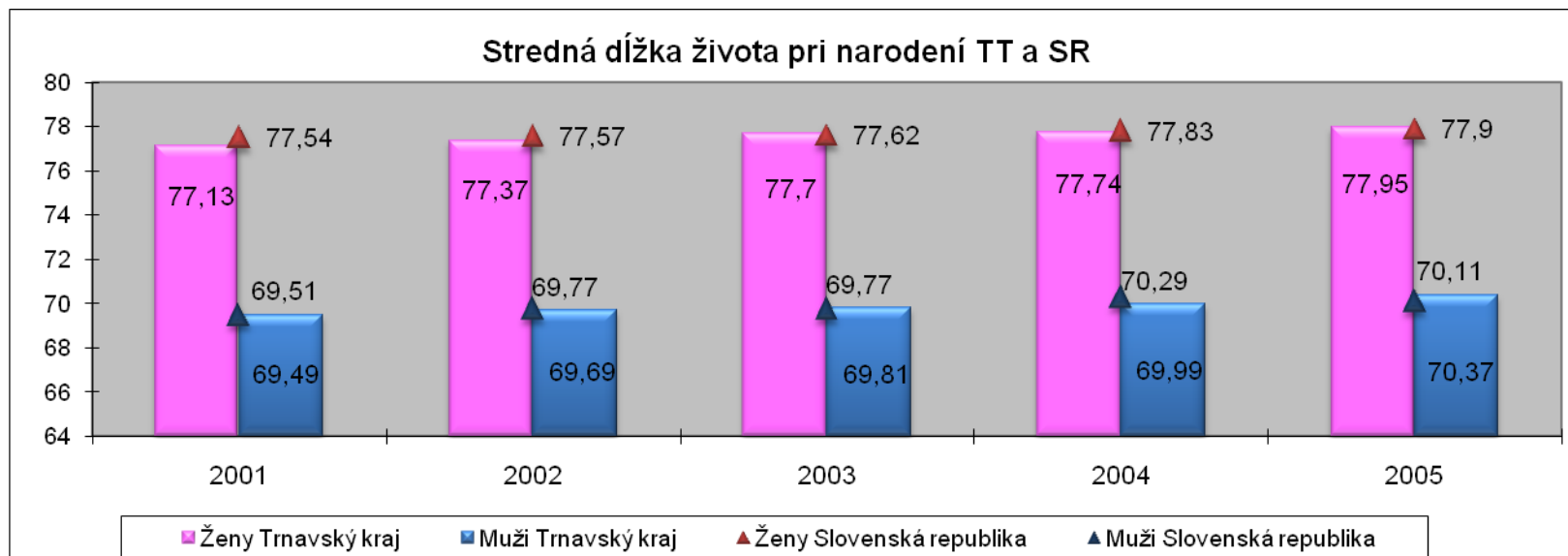

o v horizonte rokov 1997 -2007 počet zomrelých osciluje okolo hodnôt 5635 – 5418

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

Zdroj: [3]

Stredná dĺžka života **postupne rastie približne rovnakým tempom v TTSK ako aj v SR**. Signifikantný je však rozdiel medzi strednou dĺžkou života mužov a žien: u žien je stredná dĺžka života o 7,5 až 7,8 rokov vyššia. **Priemerný vek populácie dosiahol vyše 37 rokov s rozdielom žien oproti mužom o viac ako 3 roky. Aj toto potvrdzuje vyšší predpoklad potreby sociálnych služieb v populácii žien (najmä v seniorskom veku).**

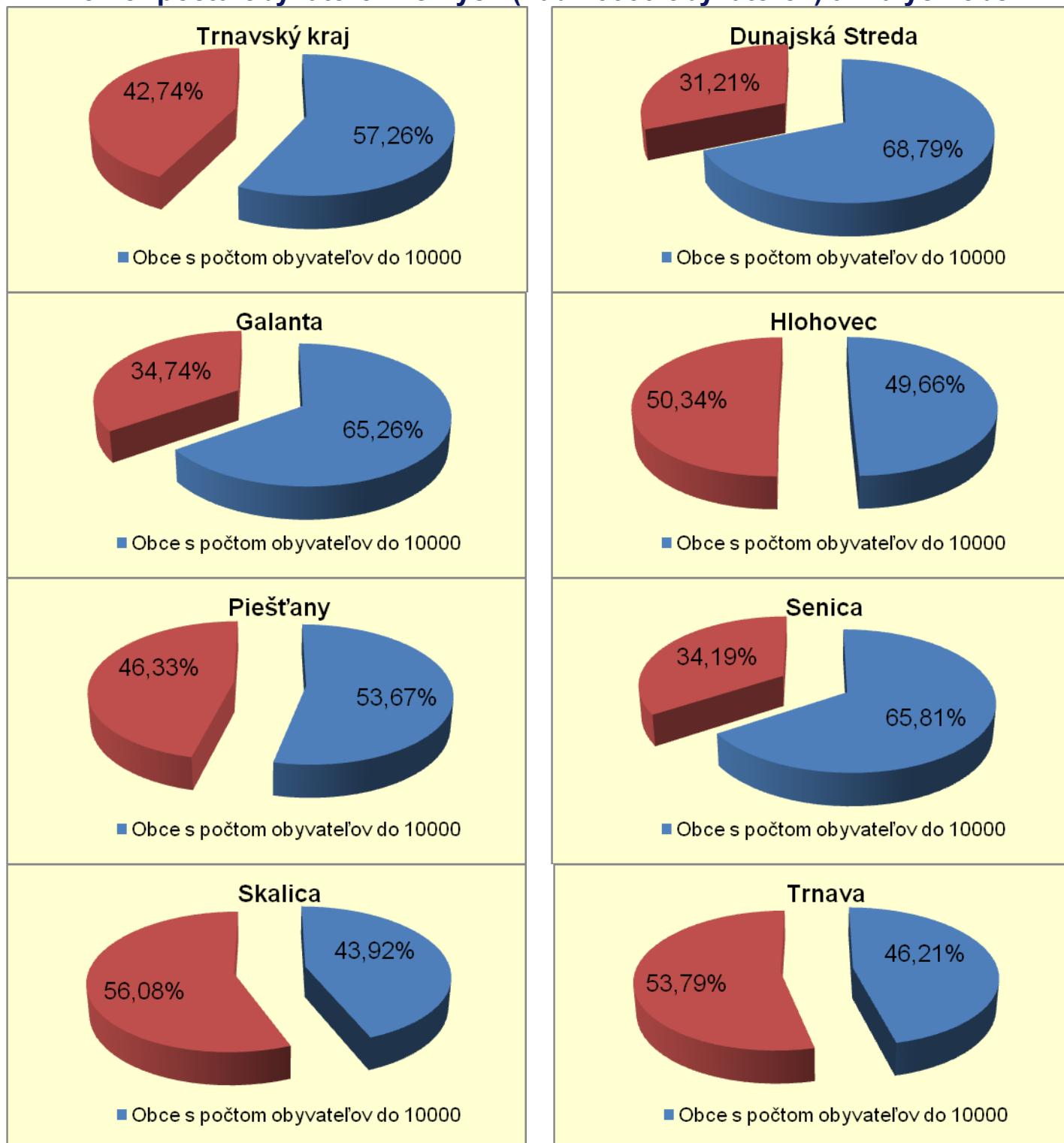

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

Pomer počtu obyvateľov veľkých (nad 10000 obyvateľov) a malých obcí

Zdroj: [3]

- o TTSK a rovnako aj všetky jeho okresy sú charakteristické prevahou počtu sídiel (obcí) do 10000 obyvateľov – tzn. malých obcí. Najvyšší podiel tohto typu sídiel sa nachádza v okresoch: Dunajská Streda, Galanta a Senica (všetky nad 65%), najnižší podiel malých obcí je v okrese Skalica a následne

Trnava
nadväzuje na diskusia poskytovania sociálnych služieb – najmä takých, ktoré sú poskytované bez premiestňovania obyvateľov do náhradných domovov, sa ukazuje ako náročnejšie zorganizovať ich efektívne poskytovanie tam, kde je vyšší počet malých sídiel

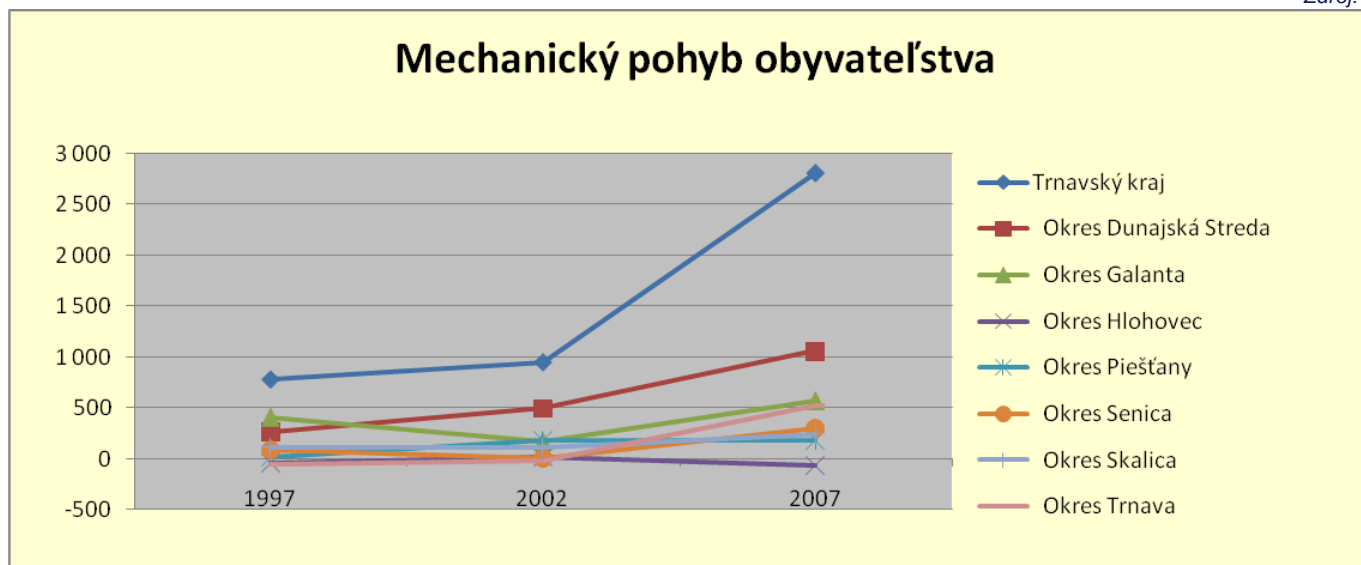
Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

III.II ANALÝZA RELEVANTNÝCH SOCIÁLNYCH FAKTOROV

Zdroj: [5]

Mechanický pohyb obyvateľstva	1997	2002	2007
Názov územia	Saldo migrácie	Saldo migrácie	Saldo migrácie
Trnavský kraj	783	952	2807
Okres Dunajská Streda	261	498	1061
Okres Galanta	409	171	569
Okres Hlohovec	-43	14	-69
Okres Piešťany	14	181	177
Okres Senica	86	3	302
Okres Skalica	110	108	240
Okres Trnava	-54	-23	527

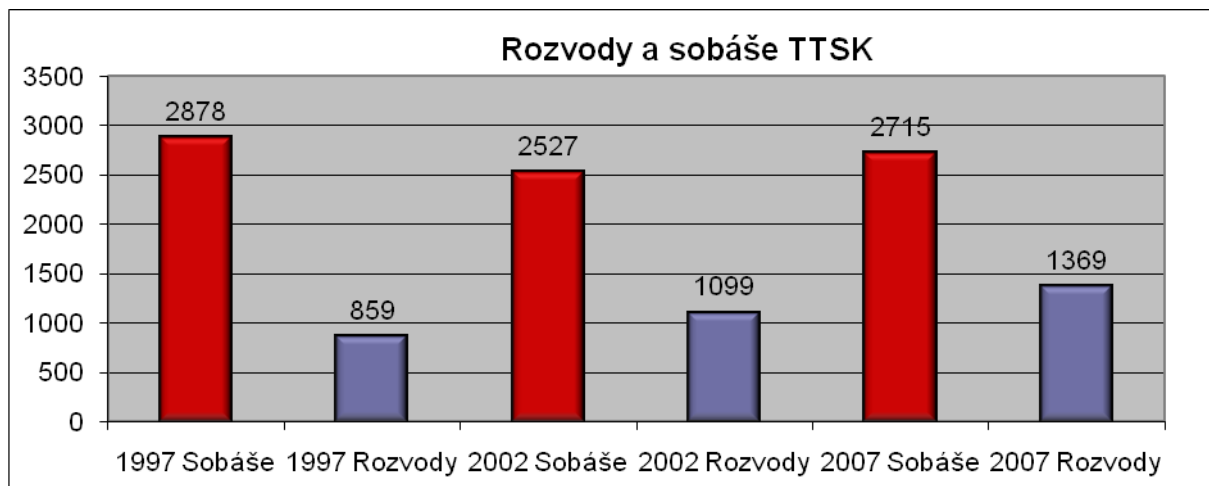

Zdroj: [5]

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

Prehľad pohybu obyvateľstva	TTSK	Dunajská Streda	Galanta	Hlohovec	Piešťany	Senica	Skalica	Trnava
1997 Sobáše	2878	641	436	234	340	338	254	635
1997 Rozvody	859	192	144	44	113	89	70	207
2002 Sobáše	2527	473	383	194	328	292	226	631
2002 Rozvody	1099	283	165	96	127	105	85	238
2007 Sobáše	2715	523	440	248	330	291	233	650
2007 Rozvody	1369	328	267	93	149	139	117	276

Zdroj: [3]

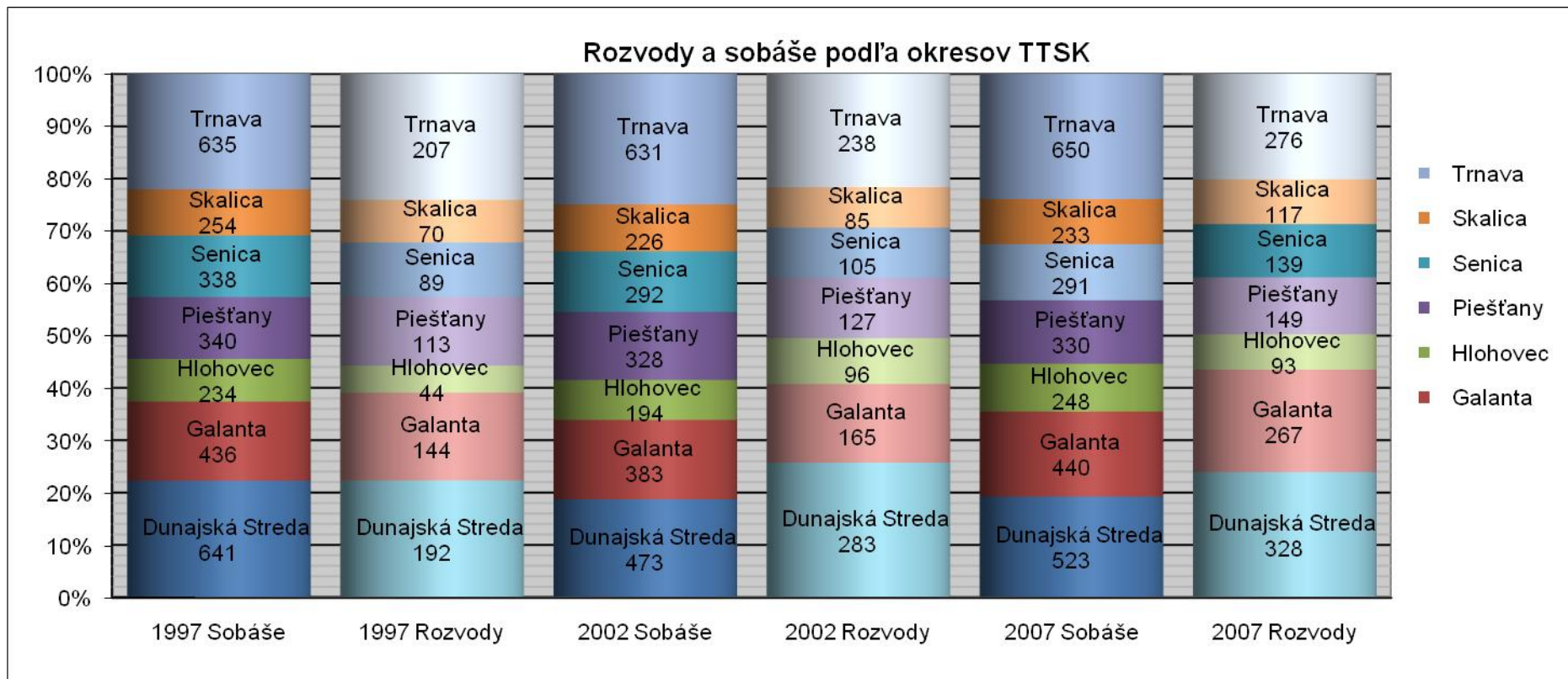
- V rámci celého kraja ako aj jednotlivých okresov stále prevažuje počet sobášov nad rozvodmi, aj keď trendy v týchto dvoch oblastiach idú proti sebe – tzn. počet sobášov v roku 2007 sa oproti roku 1997 znížil a naopak počet rozvodov sa zase zvýšil.
- Z hľadiska okresov je najvyšší počet sobášov v okresoch Trnava a Dunajská Streda a najnižší počet sobášov v okresoch Skalica a Hlohovec. Okresy Trnava a Dunajská Streda vykazujú aj najvyšší počet rozvodov, najnižší je v okresoch Skalica a Hlohovec.
- Najvyšší počet neúplných rodín pravdepodobne bude vyvolávať aj vyšší tlak na poskytovanie sociálnej podpory a starostlivosti – vzhľadom na ekonomickú náročnosť takejto starostlivosti.

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

Zdroj: [3]

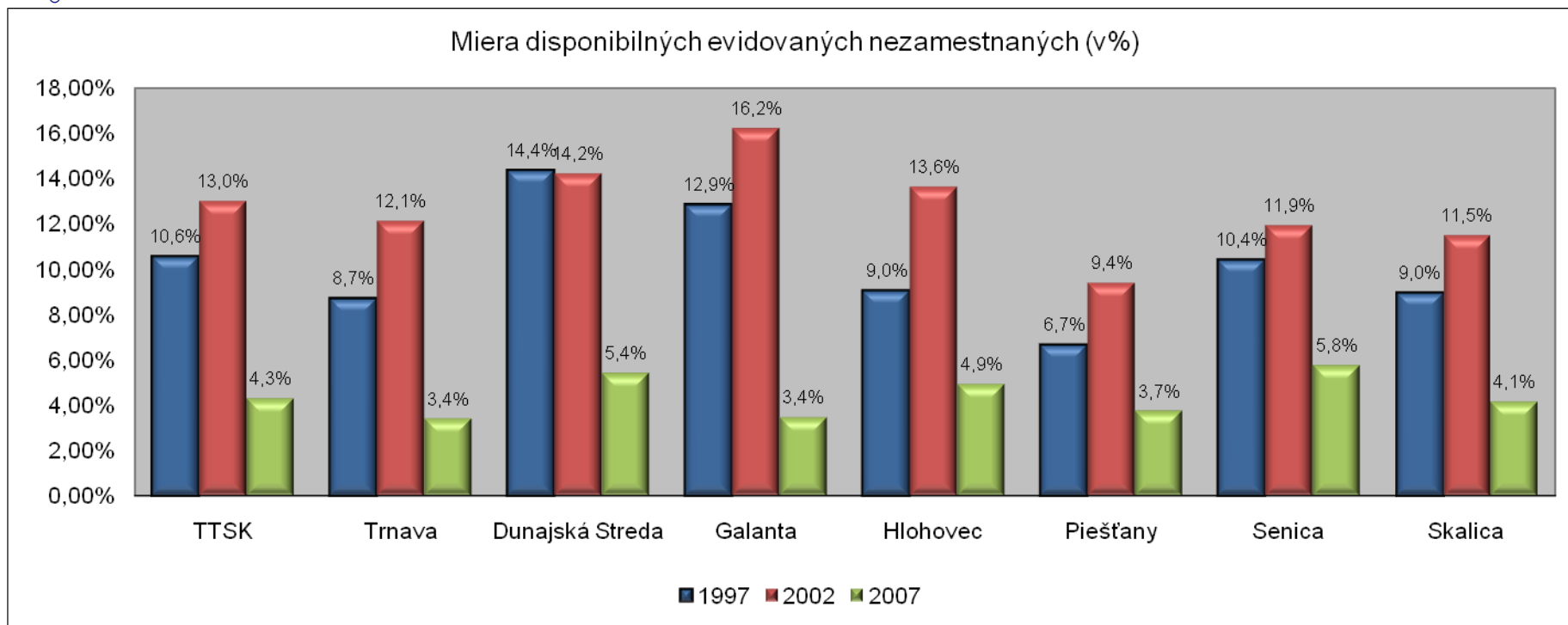

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

○

Zdroj: [4]

Aj keď zohľadníme zmenu metodiky evidovania nezamestnaných v priebehu sledovaného obdobia, celkový vývoj zamestnanosti v TTSK je pozitívny. Napriek tomu zostávajú v regióne disparity, v porovnaní s ostatnými okresmi je najnižšie tempo rastu v okrese Senica.

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

Drogová závislosť

	Spolu	Heroín a ostatné druhy opiátových d.	Kokaín, amfetamín a stimulanty	Hypnotiká a sedatíva	Halucinogény	Prchavé látky	Cannabis	Iné drogy
1996	1 594	1 290	31	63	5	140	50	15
1997	2 074	1 657	39	109	10	165	76	18
1998	2 199	1 665	46	134	9	215	114	16
1999	2 236	1 753	52	82	5	190	145	9
2000	2 619	2 029	98	106	13	210	151	12
2001	2 559	1 944	152	89	7	175	184	8
2002	2 111	1 372	211	120	9	167	221	11
2003	2 136	1 107	395	122	11	183	299	19
2004	2 315	987	593	107	18	194	398	18
2005	2 078	902	512	84	6	161	400	13

Zdroj: [5]

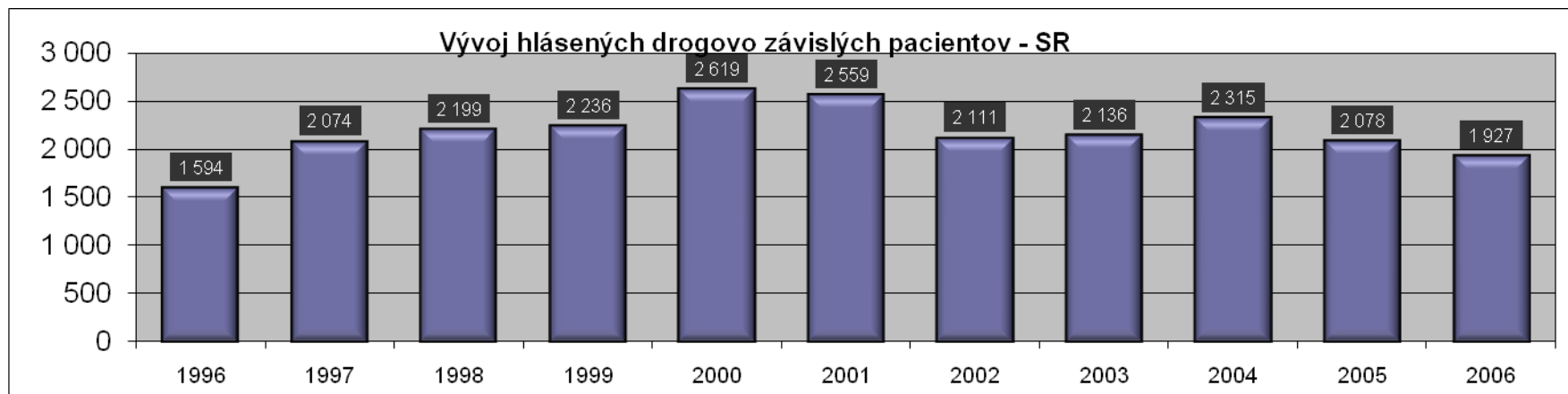
Vzhľadom na špecifiká evidencie a liečby drogovu závislých osôb a celoslovenskú pôsobnosť zariadení pre to určených, nie je možné zistiť presné údaje o stave v Trnavskom kraji.

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

Zdroj: [5]

Celkový vývoj počtu drogovzo závislých je charakteristický nižším tempom rastu nových prípadov a ústup od tvrdých drog k ľahším formám. Stále však treba rešpektovať, že vysoké percento závislostí nie je odhalené a evidované.

Pre poskytovanie sociálnych služieb vyvstáva do budúcnosti hrozba nového fenoménu – noví klienti, odkázaní na poskytnutie sociálnych služieb (aj seniori) s liečenou alebo pretrvávajúcou drogovou závislosťou.

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

Prehľad príjmov a výdavkov súkromných domácností v roku 2007

Zdroj: [6]

Ukazovateľ	Spolu	BA	TT	TN	NR	ZA	BB	PO	KE
Celkové čisté príjmy	118 215	149 464	123 789	114 029	119 773	113 175	114 440	106 499	112 071
Celkové čisté výdavky	112 712	148 597	108 874	106 059	114 265	113 809	111 089	102 305	103 640
Hrubé peňažné výdavky - úhrn	126 687	170 803	125 756	120 784	124 331	127 088	122 826	111 928	119 087
v tom									
<u>Spotrebné výdavky</u>	<u>99 356</u>	<u>131 893</u>	<u>96 198</u>	<u>97 044</u>	<u>94 523</u>	<u>102 781</u>	<u>96 873</u>	<u>89 080</u>	<u>92 960</u>
v tom									
potraviny a nealkoholické nápoje	24 337	28 901	25 594	24 932	23 899	25 111	23 576	20 775	23 405
alkoholické nápoje a tabak	2 920	3 540	3 381	2 971	3 025	3 105	2 676	2 307	2 613
odievanie a obuv	6 125	7 861	6 596	6 293	5 901	5 827	6 287	5 684	5 094
bývanie, voda, elektrina, plyn a iné palivá	21 824	27 661	21 604	20 428	20 471	21 649	23 824	19 026	21 486
nábytok, bytové vybavenie a bežná údržba bytu	5 285	7 938	4 988	4 783	5 591	5 537	5 245	4 148	4 624
zdravotníctvo	2 687	3 854	2 457	2 526	2 606	3 056	2 869	2 091	2 326
doprava	9 441	14 211	6 766	8 181	7 498	11 981	5 860	11 433	9 161
pošta a telekomunikácie	5 400	7 046	5 344	5 332	5 446	5 036	5 337	4 421	5 621
rekreácia a kultúra	7 285	12 569	6 788	6 796	7 231	6 728	7 856	5 288	6 249
vzdelávanie	783	1 440	621	860	708	1 109	527	682	416
hotely, kaviarne a reštaurácie	5 193	5 758	5 273	5 836	4 131	5 532	4 861	5 543	4 712
rozličné tovary a služby	8 076	11 114	6 784	8 106	8 017	8 111	7 955	7 682	7 252
<u>Ostatné hrubé výdavky</u>	<u>27 331</u>	<u>38 909</u>	<u>29 558</u>	<u>23 740</u>	<u>29 809</u>	<u>24 307</u>	<u>25 953</u>	<u>22 848</u>	<u>26 127</u>

Čisté peňažné príjmy sú vypočítané z hrubých peňažných príjmov (suma príjmov zo zamestnania mimo poľnohospodárstva, z poľnohospodárstva, čiastky vyčerpané osobou samostatne zárobkovo činnou z vlastného súkromného podnikania, sociálne príjmy, príjmy z majetku, vybrané pôžičky a iné peňažné príjmy) mínitím zákonných platieb zdravotným poisťovniam a Sociálnej poisťovni.

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

Hrubé peňažné výdavky zahŕňajú spotrebné výdavky a ostatné hrubé výdavky, t. j. ostatné výdavky vr. daní z príjmov a povinného osobného poistenia.

Spotrebné výdavky predstavujú sumu výdavkov za tovary a služby. V nej sú výdavky domácností členené podľa účelu použitia, t.j. podľa cieľa, na ktorý sú peňažné prostriedky vynaložené, resp. akú zložku životnej úrovne uspokojujú tovary a služby.

- Trnavský kraj je z hľadiska celkových príjmov na druhom mieste hneď po kraji Bratislavskom. Avšak z hľadiska výdavkov je až na piatom mieste medzi kraji.
- V štruktúre výdavkov domácností TTSK majú objemovo najsilnejšie zastúpenie potraviny a položky na zabezpečenie bývania – je to rovnaké ako vo všetkých ostatných krajoch SR.
- Na zdravotníctvo (a služby/tovary s ním súvisiace) vynaloží rodina žijúca v trnavskom kraji menej, ako je celoslovenský priemer. Veľmi nízke sú aj výdavky na vzdelávanie a rekreáciu – spomedzi krajov SR je TTSK na predposlednom mieste.
- Vo výdavkoch na alkoholické nápoje a tabak je priemerná spotreba rodiny v TTSK druhá najvyššia, hneď za Bratislavským krajom.

Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania

- Najpočetnejšie dosiahnutým stupňom vzdelania je stredoškolské, nasledované základným vzdelaním. V porovnaní s celoslovenským priemerom je v TTSK vyššie percentuálne zastúpenie nižších stupňov vzdelania.
 - Okres s najvyšším zastúpením ľudí so základným vzdelaním je Dunajská Streda / s najnižším zastúpením sú Piešťany.
 - Okres s najvyšším zastúpením stredoškolsky vzdelaných ľudí je Trnava / s najnižším zastúpením je Dunajská Streda
 - Okres s najvyšším zastúpením vysokoškolsky vzdelaných ľudí je Trnava / s najnižším zastúpením je Galanta.
- Je možné predpokladať, že tam kde sú silnejšie zastúpené kategórie so základným vzdelaním môžu byť nároky na poskytovanie sociálnej starostlivosti vyššie a rovnako aj odkázanosť na zariadenia kraja a štátu.

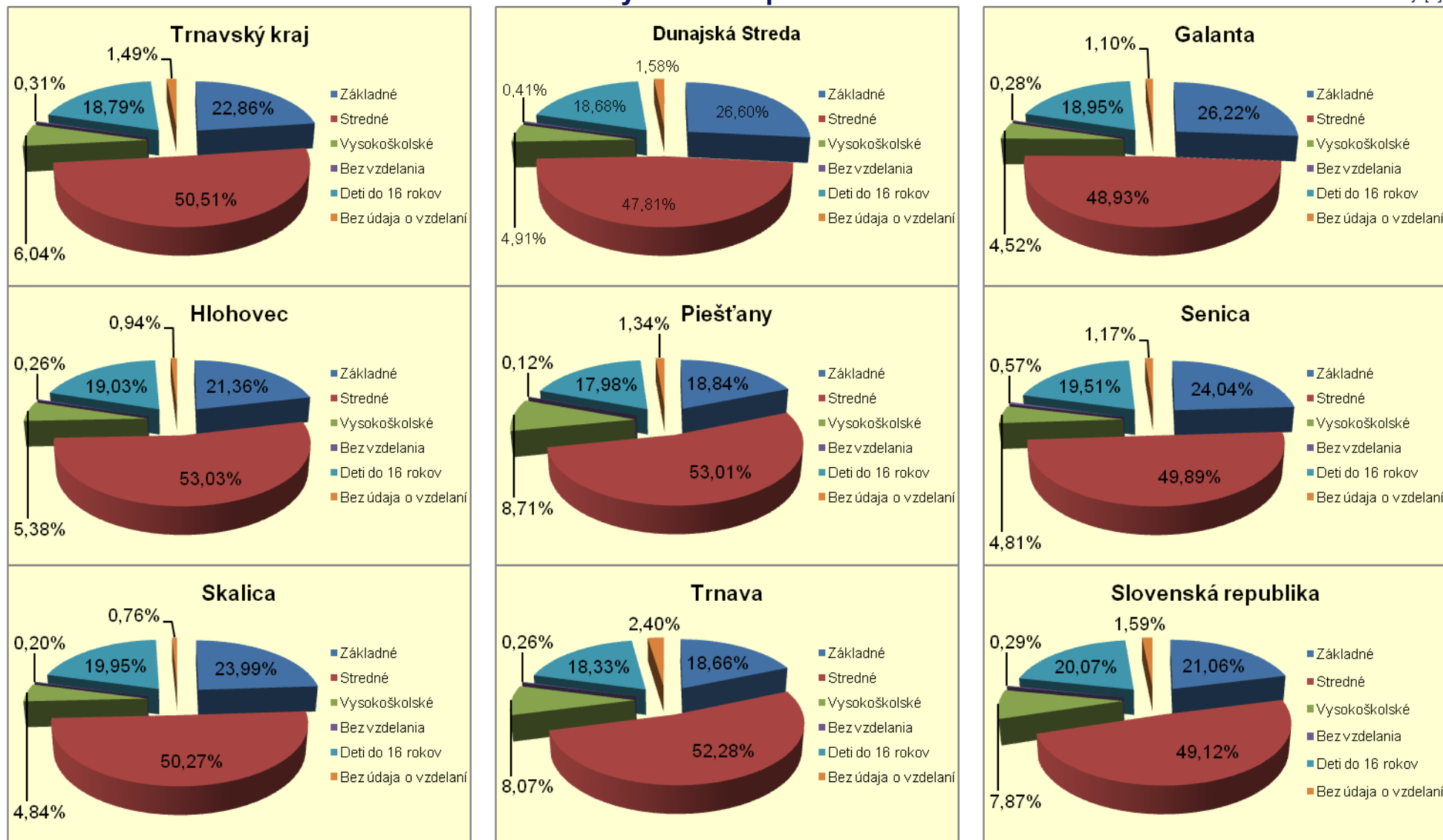
Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania

Zdroj: [3]

Štruktúra obyvateľstva podľa vzdelania

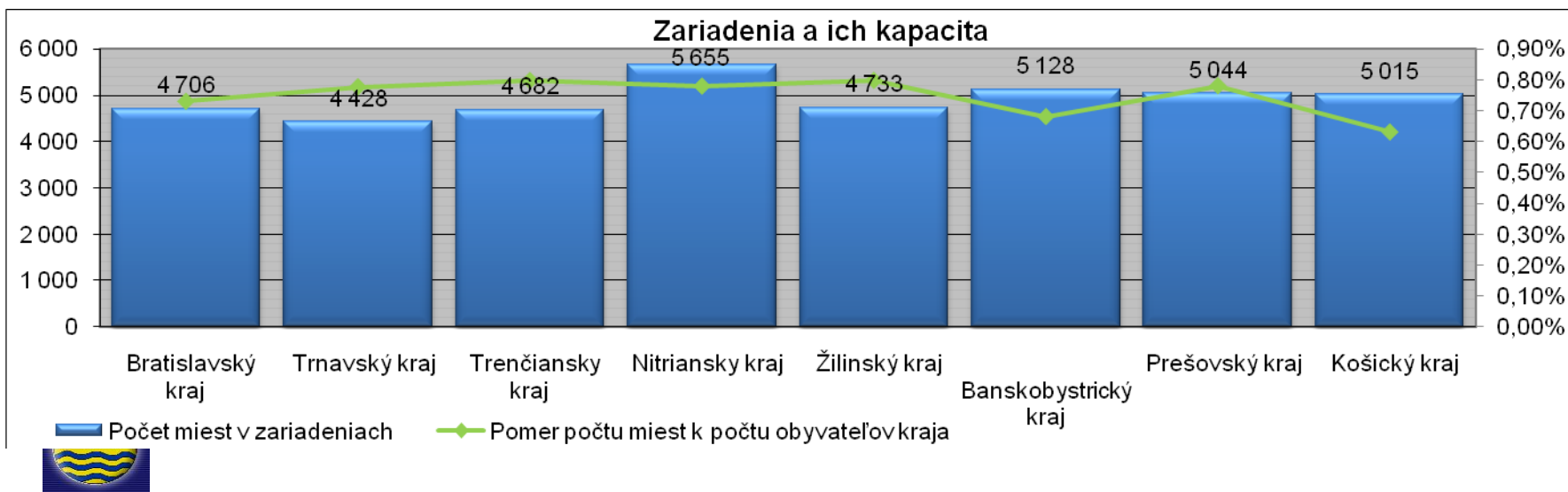
Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

III.III ÚDAJE O ZARIADENIACH SOCIÁLNYCH SLUŽIEB NA SLOVENSKU

Kraj	Počet zariadení	Celkové príjmy	Celkové výdavky	Mzdové náklady	Priemerný počet zamestnancov	Priemerná mzda	Pomer mzdových n. na celkových výdavkoch	Priemerné príjmy na zariadenie	Priemerné výdavky na zariadenie
Spolu	797	7864733	7903849	3251713	20454	13248	41,14%	9868	9917
Bratislavský	92	1031997	1041453	412839	2313	14874	39,64%	11217	11320
Trnavský	91	852058	862527	356073	2279	13020	41,28%	9363	9478
Trenčiansky	97	920549	925017	371641	2269	13650	40,18%	9490	9536
Nitriansky	87	1042469	1046395	424737	2774	12760	40,59%	11982	12028
Žilinský	92	940212	939904	388153	2496	12959	41,30%	10220	10216
Banskobystrický	121	962016	964077	414977	2659	13005	43,04%	7951	7968
Prešovský	118	1075866	1083907	438851	2841	12873	40,49%	9118	9186
Košický	99	1039566	1040569	444442	2823	13120	42,71%	10501	10511

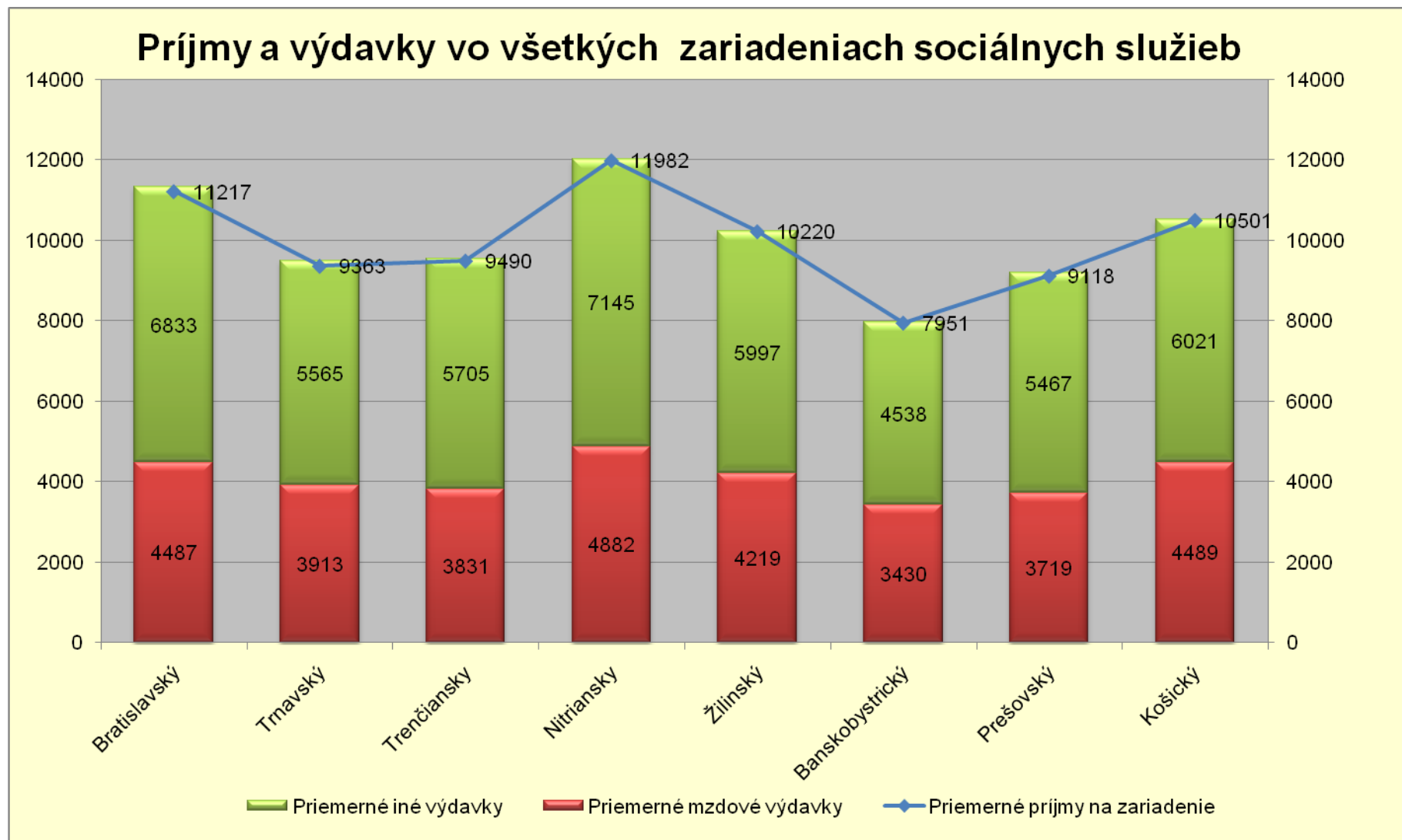

Zdroj: [3]

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

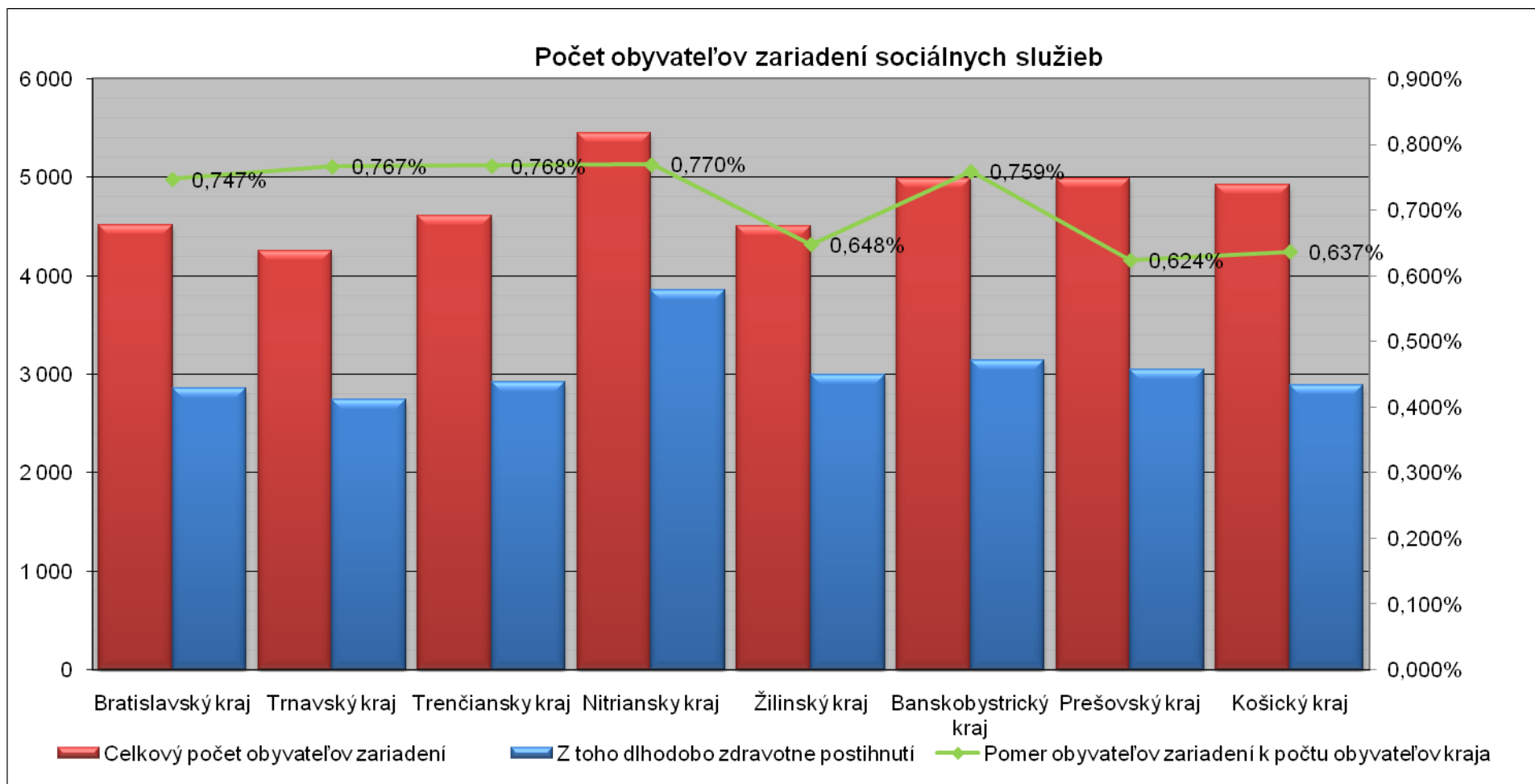

Zdroj: [3]

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

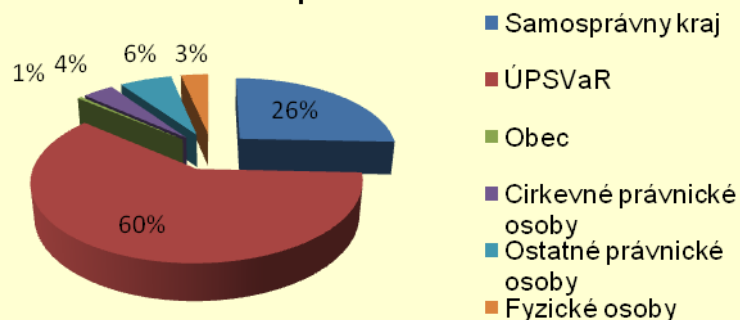
Zdroj: [3]

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

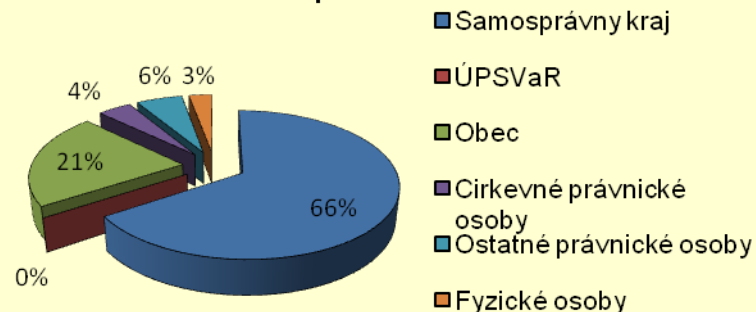
Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

Počet miest pre deti v ústavných zariadeniach podľa zriadovateľa

Počet miest pre dospelých v ústavných zariadeniach podľa zriadovateľa

Zdroj: [3]

Dôvody vykonávania opatrení sociálnej kurately pre deti v roku 2007

Dôvody	Deti		
	spolu	0-14 rokov	15-18 rokov
sociálna kuratela detí - všetky prípady	25 316	9308	16 008
trestná činnosť	7361	-	7361
činnosť inak trestná	2564	2564	-
pomoc a ochrana v priestupkovom konaní	4458	873	3585
experimentovanie a závislosť na drogách	338	62	276
iné závislosti	246	53	193
zanedbávanie školskej dochádzky	7861	4669	3192
narušené vzťahy	834	338	496
iné /napr. šikanovanie/	585	250	335
obet' trestného činu	308	183	125
svedok trestného činu	511	243	268

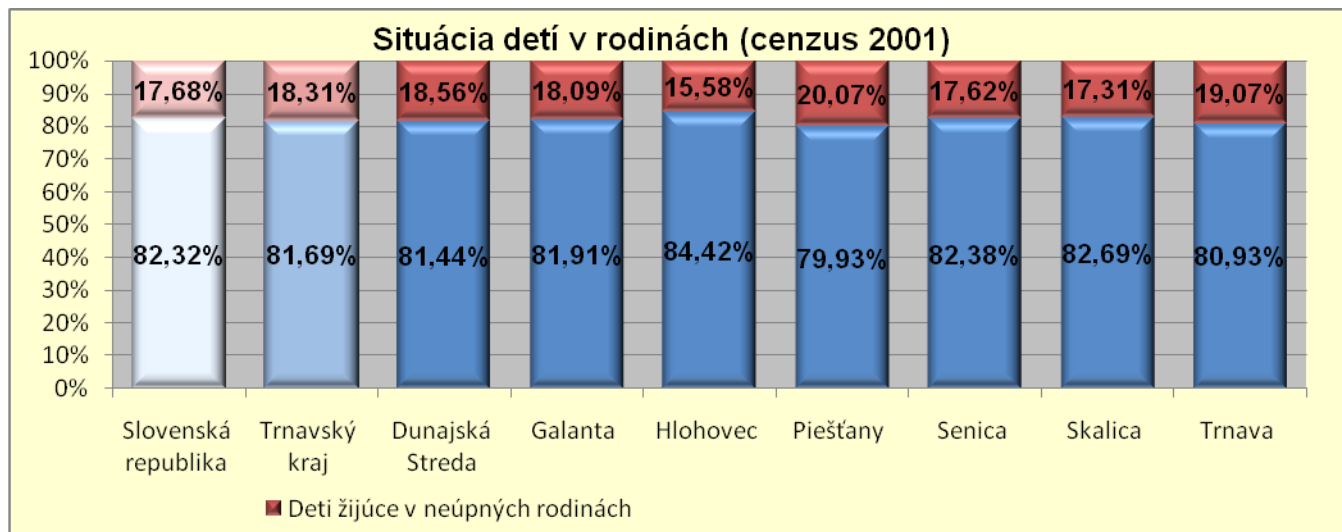

Zdroj: [6]

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

Zdroj: [3]

Údaje o početnosti detí v rodinách sú k dispozícii iba za celé územie SR :

Počet detí v rodine	2006	2007
Jedno dieťa	350 722	348 184
	47,2 %	47,8 %
Dve deti	292 506	284 811
	39,3 %	39,1 %
Tri deti	71 486	68 240
	9,6 %	9,4 %
4 a viac detí	26 681	27 674
	3,9 %	3,8 %

Zdroj: [3]

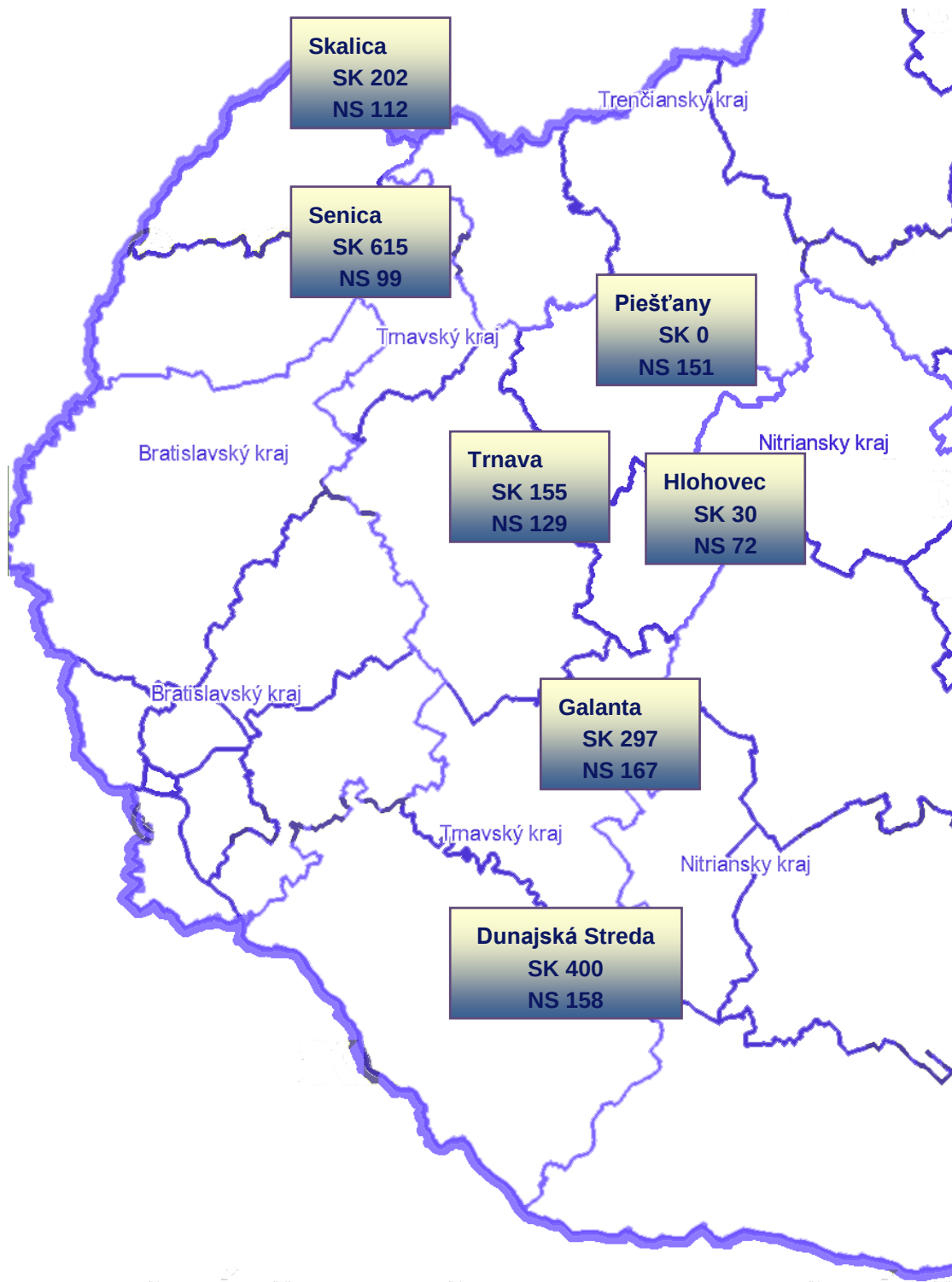

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

III.IV ANALÝZA ZISTENÍ Z DOMOVOV SOCIÁLNYCH SLUŽIEB

esov s celkovým počtom klientov v zariadeniach sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK (SK) a neziskových subjektov (NS).

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

Strana 32 z 57

Zdroj: [7]

Zariadenie	Typ výdavkov	Výdavky (v tis.)			Počet klientov	Výdavky (BV+MPSP) prepočítané na klienta		
		2005	2006	2007		2005	2006	2007
DSSpD Lehnice	Bežné výdavky	9558	10359	12675				
	Mzdy, platy, služob. príjmy	3763	4183	4805				
	Spolu BV+MPSP	13321	14542	17480	59	226	246	296
DSSpD V.Meder	Bežné výdavky	12333	13691	15028				
	Mzdy, platy, služob. príjmy	5163	5830	6075				
	Spolu BV+MPSP	17496	19521	21103	57	307	342	370
DSSpD Horný Bar	Bežné výdavky	17 053	18 441	18 272				
	Mzdy, platy, služob. príjmy	6 665	7 179	7 707				
	Spolu BV+MPSP	23 718	25 620	25 979	97	245	264	268
DSSpDD Medveďov	Bežné výdavky	9412	11512	12738				
	Mzdy, platy, služob. príjmy	4392	5399	5822				
	Spolu BV+MPSP	13804	16911	18560	46	300	368	403
DSSpDD Okoč	Bežné výdavky	12334	14540	24266				
	Mzdy, platy, služob. príjmy	5737	6330	7472				
	Spolu BV+MPSP	18071	20870	31738	67	270	311	474
DSSpDD Jahodná	Bežné výdavky	9370	21 831	19 449				
	Mzdy, platy, služob. príjmy	4 604	7 965	8 300				
	Spolu BV+MPSP	13 974	29 796	27 749	74	189	403	375
DSSpD Košúty	Bežné výdavky	13 444	15 889	16 631				
	Mzdy, platy, služob. príjmy	5 342	6 064	6 773				
	Spolu BV+MPSP	18 786	21 953	23 404	82	229	268	285
DSSpD,DD Sereď	Bežné výdavky	17672	20469	21177				
	Mzdy, platy, služob. príjmy	7916	8256	8820				
	Spolu BV+MPSP	25588	28725	29997	125	205	230	240
DSSpDD Šoporňa	Bežné výdavky	15849	20685	19289				
	Mzdy, platy, služob. príjmy	5967	6273	6608				
	Spolu BV+MPSP	21816	26958	25897	55	397	490	471
DSSpDD Galanta	Bežné výdavky	5939	6753	7001				
	Mzdy, platy, služob. príjmy	3064	3567	3680				
	Spolu BV+MPSP	9003	10320	10681	23	391	449	464
DSSpDD 	Bežné výdavky	3744	4016	4780				
	Mzdy, platy, služob. príjmy	2120	2224	2824				

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

	Spolu BV+MPSP	5864	6240	7604	12	489	520	634
DSSpDD Pastuchov	Bežné výdavky	8225	9165	10059				
	Mzdy, platy, služob. príjmy	4484	4762	5281				
	Spolu BV+MPSP	12709	13927	15340	30	424	464	511
DSSpD Bojková	Bežné výdavky	8398	9004	9593				
	Mzdy, platy, služob. príjmy	3262	3513	3752				
	Spolu BV+MPSP	11660	12517	13345	48	243	261	278
DSSpD Bor.sv.Jur	Bežné výdavky	9065	9939	11703				
	Mzdy, platy, služob. príjmy	4089	4584	4941				
	Spolu BV+MPSP	13154	14523	16644	54	244	269	308
DSSpD Mor.sv.Ján	Bežné výdavky	20701	24277	25079				
	Mzdy, platy, služob. príjmy	6938	7190	7743				
	Spolu BV+MPSP	27639	31467	32822	103	268	306	319
DSSpD,DD Senica	Bežné výdavky	32 801	35 903	39 161				
	Mzdy, platy, služob. príjmy	12 652	13 753	15 206				
	Spolu BV+MPSP	45 453	49 656	54 367	293	155	169	186
DSSpDD Rohov	Bežné výdavky	19694	23582	23596				
	Mzdy, platy, služob. príjmy	7620	8017	8561				
	Spolu BV+MPSP	27314	31599	32157	117	233	270	275
DSSpD,DD Holíč	Bežné výdavky	27270	34117	35369				
	Mzdy, platy, služob. príjmy	11807	12304	14128				
	Spolu BV+MPSP	39077	46421	49497	172	227	270	288
DSSpDD Skalica	Bežné výdavky	9200	10823	11413				
	Mzdy, platy, služob. príjmy	4284	4720	4958				
	Spolu BV+MPSP	13484	15543	16371	30	449	518	546
DSSpD Zavar	Bežné výdavky	22 776	25 644	27 358				
	Mzdy, platy, služob. príjmy	9 992	11 114	12 311				
	Spolu BV+MPSP	32 768	36 758	39 669	155	234	263	283

Škála:

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

Zariadenie	Okres	Počet klientov	Počet lôžok	Počet zamestn.	Prepočítaný stav zamestn.	Počet klientov v okrese	Počet lôžok v okrese	Počet obyvateľov v okrese	Pomer klientov k počtu obyvateľov v okrese	Počet lôžok na jedného obyvateľa v okrese
DSSpD Lehnice	DS	59	63	33	33	400	409	116344	0,3438%	0,3515%
DSSpD V.Meder	DS	57	57	35	35					
DSSpD Horný Bar	DS	97	99	44	44					
DSSpDD Medveďov	DS	46	47	36	36					
DSSpDD Okoč	DS	67	66	51	50					
DSSpDD Jahodná	DS	74	77	59	53					
DSSpD Košúty	GA	82	85	44	44	297	292	95326	0,3116%	0,3063%
DSSpD,DD Sereď	GA	125	125	56	53,1					
DSSpDD Šoporňa	GA	55	55	52	51					
DSSpDD Galanta	GA	23	15	21	20,6					
DSSpDD Šintava	GA	12	12	15	15					
DSSpDD Pastuchov	HC	30	30	29	29					
DSSpD Bojková	SE	48	48	19	18,5	615	647	60957	1,0089%	1,0614%
DSSpD Bor.sv.Jur	SE	54	54	30	30					
DSSpD Mor.sv.Ján	SE	103	105	60	59					
DSSpD,DD Senica	SE	293	320	85	84					
DSSpDD Rohov	SE	117	120	69	69					
DSSpD,DD Holíč	SI	172	179	85	84,5					
DSSpDD Skalica	SI	30	18	32	31,2	202	197	47478	0,4255%	0,4149%
DSSpD Zavar	TT	155	155	71	70	155	155	127756	0,1096%	0,1096%

Škála:

0-0,3 %	0,3-1 %	>1
---------	---------	----

Zdroj:[7]

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

III.V POSKYTOVANIE SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MIMO ZRIAĐOVATEĽSKEJ PÔSOBNOSTI TTSK

Okrem Úradu Trnavského samosprávneho kraja v zmysle platnej legislatívy sa na poskytovaní služieb sociálnej starostlivosti podieľajú aj ďalší zriaďovatelia :

- Miestna samospráva
- Neziskové organizácie a cirkevná charita
- Štátna správa

Miestna samospráva

V originálnych kompetenciách miestnej samosprávy pri poskytovaní služieb sociálnej starostlivosti je okrem poskytovania dávok finančnej pomoci najmä :

- Opatrovateľská služba
- Spoločné stravovanie
- Prepravná služba
- Zriaďovanie domovov dôchodcov
- Organizovanie kultúrneho a spoločenského života seniorov

V jednotlivých sídlach v TTSK je badať rozličný rozsah poskytovania týchto služieb s ich rozličnou kvalitou.

Všeobecne dobre je organizovaná opatrovateľská služba, najmä v mestách. V menších sídlach s nižším počtom obyvateľov je počet klientov veľmi kolísavý, zabezpečenie tejto služby naráža na horšiu schopnosť miestnej samosprávy organizačne a primerane efektívne ju zvládnuť. Dobrým príkladom je organizovanie tejto služby v okrese Hlohovec, kde pre všetky obce okresu opatrovateľskú službu zabezpečuje spoločný obecný úrad v Hlohovci a všetky samosprávy sa úmerne poskytnutým službám podieľajú na finančnom zabezpečení.

Podobná situácia je aj v zabezpečení stravovania seniorov. Väčšina samospráv, ktoré túto službu poskytujú tak koná prostredníctvom dodávateľských služieb externe.

Veľmi nízke zastúpenie prepravnej služby sa dá vysvetliť nižšou koncentráciou obyvateľov v sídlach a nezáujmom obyvateľov o tento typ služby.

Systémovo značne rozdielna je služba zriaďovania domovov dôchodcov. V niektorých zariadeniach TTSK je táto služba súčasťou spolu s inými formami sociálnej starostlivosti (Holíč, Senica, Sered'), v niektorých mestách TTSK spolufinancuje zabezpečenie týchto služieb. Pritom je to výsostne originálna kompetencia miestnej samosprávy. Táto situácia vznikla pri delimitácii pri prechode pôsobností zo štátnej správy na samosprávu v súlade so zákonom 416/2001 Z.z. Poskytovanie spolufinancovania tak nie je vyvážené voči subjektom samosprávy v celom kraji. Na druhej strane treba brať do úvahy fakt, že zo zdravých seniorov sa postupným ubúdaním fyzických a duševných schopností stávajú potenciálni klienti zariadení poskytujúcich náročnejšie služby sociálnej starostlivosti. Javí sa ako výhodné pre prípadný prechod klientov z bežného domova dôchodcov do intenzívnejších foriem sociálnych služieb, ak sú spoločne organizované. Je však potrebné dohodnúť efektívny a vyvážený model zriaďovania a najmä financovania takýchto zariadení.

Pri zabezpečení kultúrneho a spoločenského života seniorov a ostatných cieľových skupín je situácia v sídlach TTSK na rôznej úrovni. Spravidla sa zameriava na podporu klubovej činnosti. Nie sú rozvinuté intenzívnejšie formy

zabezpečenia tejto časti služieb, výnimkou je iba mesto Trnava a Skalica. Aj tu však je ešte veľa možností ďalšieho rozšírenia služieb.

Štátna správa

Napriek tomu, že v oblasti poskytovania sociálnych služieb došlo k značnému presunu kompetencií zo štátu na oba stupne samosprávy, stále niektoré činnosti zostávajú v kompetencii štátnej správy. Je to najmä oblasť sociálnej kurately – evidencia výskytu sociálno-patologických javov a rozhodnutia o zabezpečení náhradnej rodinnej starostlivosti a reedukačné opatrenia. Aj na území TTSK je niekoľko takýchto zariadení. Ich činnosť neovplyvňuje ani rozpočet, ani iné priame činnosti VÚC. Spolupráca so samosprávou však môže byť v aktivitách pri pomoci dospelým odchovancom spomínaných zariadení pri ich zaraďovaní do riadneho života. Skúsenosti najmä z iných krajín sú s budovaním tzv. domov na pol ceste. Na území TTSK zatiaľ pre takéto aktivity nie sú evidované požiadavky.

Neziskové organizácie a charita

Vzhľadom na počet všetkých zariadení nebolo možné vykonať intenzívne zisťovania podobného rozsahu ako tomu bolo v zariadeniach, kde TTSK je zriaďovateľom. Na základe dostupných podkladov však možno konštatovať, že významná časť objemu služieb sociálnej pomoci je zabezpečená súkromnými neziskovými organizáciami a cirkevnou charitou. TTSK podľa prijatých legislatívnych pravidiel poskytuje za rovnakých podmienok finančný príspevok všetkým zariadeniam v plnej možnej výške.

Pri súkromných zariadeniach ide aj o ambulantné formy pomoci (najmä cirkevné právnické osoby), aj pobytové formy pomoci, ale pre klientov s menej intenzívnou potrebou starostlivosti. Je preto nesprávne porovnávať vynaložené finančné prostriedky z hľadiska efektívnosti voči zariadeniam v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK. Činnosť súkromných zariadení je však významná z pohľadu doplnenia zariadení vzhľadom na objem potrebných služieb, ale aj diferenciáciu kvality poskytovaných služieb pre rôzne sociálno-ekonomické skupiny obyvateľov. Ako určité negatívum možno vnímať nerovnomerné geografické rozdelenie týchto zariadení na území TTSK, väčšina z nich sa nachádza v okresoch Dunajská Streda a Galanta.

Zariadenia zriaďované cirkevnými inštitúciami sú zamerané aj na starostlivosť o sociálne slabé skupiny obyvateľov, a to najmä ich základné životné potreby. Ich činnosť dopĺňa najmä služby, ktoré sú v kompetencii miestnej samosprávy. Ako pozitívne možno vnímať spoluprácu s rehoľnými inštitúciami pri personálnom zabezpečení služieb v zariadení sociálnych služieb v Bojkovej.

Zoznam zariadení sociálnych služieb mimo zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK

(Subjekty vykonávajúce opatrenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa zákona 305/2005 Z.z. v súlade s VZN TTSK č. 9/2006 o podmienkach poskytovania finančného príspevku na vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately a neštátne subjekty poskytujúce sociálne služby podľa zákona 195/1998 Z.z. o sociálnej pomoci) :

Zdroj: [1]

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C. TRITON Slovakia, spol. s r. o.

Názov subjektu	Druh služby	Kapacita	Okres
Senior n. o. ,Vojka nad Dunajom	DD	5	DS
	DSS	15	
Vitalita n. o. Lehnice, Lehnice	ZOS	60	DS
Senior Park n. o., Rohovce	DSS	64	DS
TEEN CHALLENGE SLOVAKIA n. o., Sered'	RS	14	GA
Čistý deň n. o., Galanta	RS	20	GA
Centrum. soc. služieb pre starších občanov SAMARITÁN Galanta	DSS	34	GA
	DD	11	
Stredisko Evanjelickej DIAKONIE Domov dôchodcov - Domov sociálnych služieb Horné Saliby	DD	3	GA
	DSS	17	
Domov na pol ceste n. o. ,Horné Saliby	ZOS	20	GA
TOLERANCIA n. o. ,Trstice	DD	50	GA
	DSS	82	
Nezábudka Pata n. o., Pata	DSS	21	GA
Humanus n. o., Hlohovec	DSS	48	HC
	DD	24	
OZ Pokoj a dobro, Hlohovec	útulok – muži	22	HC
	útulok – ženy	18	HC
Alzheimercentrum Piešťany n. o., Piešťany	DSS	86	PN
Mesto Piešťany	ZOS	8	PN
	DOR	24	
	útulok	27	
	útulok-nocľah	9	
DD a DSS Klas n. o. Vrbové	DD	20	PN
	DSS	45	
ROAD n.o., Bratislava - Tomky	RS	16	SE
Obec Moravský Sv. Ján	DD	16	SE
Oáza života n. o., Senica	DSS	12	SE
	DSS	12	
PRO REGIÓN n. o. ,Senica	DSS deti d. p.	25	SE
Nezábudka Kúty n. o., Kúty	DSS	18	SE
	DSS d. p.	5	

Zariadenie sociálnych služieb Senica, n. o. ,Senica	ZOS	29	SE
	útulok	8	
	DOR	21	
Križovatky n. o. ,Skalica	útulok	41	SI
Dom pokojnej staroby n.o., Gbely	DD	24	SI
	DSS	60	
	DSS d. p.	5	
Štibor - Mestské centrum soc. služieb n. o., Skalica	útulok-nocľah	10	SI
DSS Brodské n. o. Brodské	DSS	18	SI
OZ - ADAM, Gbely - Adamov	RS	12	SI
Krízové stredisko, Trnava	KS	16	TT
Stredisko sociálnej starostlivosti, Trnava	ZOS	32	TT
Záujmové združenie RODINA, Trnava	ZOS d. p.	15	TT
	útulok – ženy	12	
Trnavská arcidiecézna charita, Trnava	DD	25	TT
	ZOS	10	
Stredisko Evanjelickej DIAKONIE Trnava	DSS	30	TT
	DSS d. p.	10	
	DD	10	
DD Voderady	DD	20	TT
Stacionár NÁŠ DOM n. o., Trnava	DSS d. p.	16	TT
ZOS pre ženy, Trstín	ZOS	7	TT

III.VI SWOT ANALÝZA

KVALITATÍVNA ANALÝZA ZARIADENÍ V ZRIAĐOVATEĽSKEJ PÔSOBNOSTI TTSK

Analýza vychádza z realizovaných auditov – osobných návštev a konzultácií poradcov M.C.Triton Slovakia s pracovníkmi zariadení sociálnych služieb vo všetkých zariadeniach zriadených TTSK..

Sumarizácia pozorovaní z jednotlivých zariadení bola vytvorená na základe metódy SWOT analýzy. V rámci nej sú uvádzané najvýznamnejšie spoločné znaky všetkých auditovaných zariadení sociálnych služieb, na ktoré je potrebné zamerať pozornosť zo strany TTSK.

VNÍMANIE TTSK

I. Prístup a postoj pracovníkov odboru sociálnej pomoci TTSK

- Prechod zariadení pod zriaďovateľskú pôsobnosť TTSK vnímajú vo väčšine pozitívne. Výrazne oceňujú profesionalitu a prístup pracovníkov odboru sociálnej pomoci TTSK – ktorí „sú nastavení na hľadanie riešení problémov zariadení“
- Pracovníci TTSK sú vnímaní ako tí, ktorí podporujú iniciatívu a nápady, ktoré prichádzajú z terénu.
- Uvítali by výraznejšiu účasť na tvorbe celkovej koncepcie poskytovania sociálnych služieb v kraji, tak aby sa do nej premietali reálne potreby terénu.
- Uvítali by väčšiu informovanosť o údajoch (každoročné analýzy a pasportizácie zariadení) a následnom využití, ktoré TTSK každý rok požaduje od jednotlivých zariadení.
- Menšina zariadení TTSK iba rešpektuje ako autoritu a nemá snahu vytvoriť si pozitívny vzťah so zriaďovateľom (veľmi to závisí od manažmentu zariadenia). Tieto zvyknú oslovovať TTSK iba v prípade potreby riešenia havarijných stavov.

II. Finančná podpora zo strany TTSK

- Skúsenosti väčšiny zariadení sú také, že aj napriek ročne schvaľovaným rozpočtom (v ktorých sú definované čiastky na bežnú prevádzku a opravy) v prípade potreby väčšieho objemu financií sú im tieto dodatočne pridelené (na riešenie tzv. akútnych „havarijných“ stavov).
- Väčšina zariadení pociťuje nedostatočné zdroje na finančné ohodnotenie zamestnancov .

III. Podpora TTSK v oblasti metodiky a ďalšieho rozvoja pracovníkov zariadení

- Táto oblasť je vnímaná pozitívne – najmä snaha o metodickú podporu v podobe napr. tzv. metodických dní v jednotlivých zariadeniach ale aj podporných vzdelávacích aktivít pre rôzne skupiny pracovníkov zariadení sociálnych služieb.

IV. Podpora TTSK v oblasti procesov

- S očakávaním zariadenia vítajú zmenu v procese prijímania a triedenia žiadostí o poskytnutie služieb, poradovníky čakaťov, ktorý by mal prejsť z jednotlivých zariadení na odbor sociálnej pomoci TTSK. Od tejto zmeny očakávajú väčšiu ekonomickú transparentnosť – najmä vo vzťahu k iným VÚC v SR.
- Zariadenia by privítali väčšiu pomoc v oblasti podporných procesov, napr.:
 - financiách – účtovníctvo, rozpočtovanie
 - riadení ľudských zdrojov – oblasť hodnotenia a odmeňovania

- pri prevádzke a správe budov – využitie, resp. zdieľanie dodávateľov tovarov a poskytovateľov služieb
- administratívnej podpore vo vykazovaní realizovaných služieb
- v komunikácii s Krajským pamiatkovým úradom v Trnave pri snahách o rekonštrukciu objektu, ktorý sa nachádza v historických budovách (kaštieľ)

OHROZENIA

I. Legislatíva

- Očakávané požiadavky/štandardy v rámci noriem EÚ (najmä na veľkosť obytnej plochy potrebnej pre 1 klienta) môžu v mnohých zariadeniach spôsobiť, že klienti si nebudú môcť dovoliť hradiť potrebné finančné výdavky ak v rovnakom čase nedôjde ku zmene / zvýšeniu dávok pre klientov zo strany štátu.
- Legislatívne úpravy, ktoré výrazne posilňujú možnosti presunúť opatrovateľstvo o klientov do rúk rodinných príslušníkov, pričom títo často po veľmi dlhý čas neprejavujú o klientov skutočný záujem, len záujem o úspory klientov.
- Legislatívne požiadavky vzťahujúce sa ku vzdelávaniu detí – vytvárajú výrazné náklady a organizačné komplikácie pri zabezpečovaní potrebných vzdelávacích aktivít pre klientov (niektoré zariadenia sú nútené vytvárať tzv. detašované špeciálne triedy)

II. Finančné zdroje

- V posledných rokoch je zjavná tendencia znižovania finančných sponzorských darov – je však nutné konštatovať, že v oblasti hmotných darov sa tento trend nepotvrdil, skôr naopak.

III. Budovy a priestorové vybavenie (vrátane pozemkov)

- U viacerých zariadení, pretrváva nevyhnutnosť investovať do kapitálového rozvoja budov.

IV. Pracovný trh - zamestnanci

- Hoci väčšina auditovaných zariadení aktuálne nie je ohrozená fluktuáciou, finančné trendy na pracovnom trhu nemotivujú k stabilite ale skôr naopak k nestabilite pracovníkov.
- Blízkosť hlavného mesta (najmä v okresoch Galanta a Trnava) je pre mnohých, najmä mladých ľudí výzvou na to, aby sa ani nezaujímal o prácu v zariadeniach sociálnych služieb, hoci majú príslušné vzdelanie.
- Množstvo absolventov sociálnej práce sa iba veľmi málo odráža v počtoch a štruktúrach zamestnancov jednotlivých zariadení.
- Zdravotnícki pracovníci využívajú finančne atraktívnejšie pracovné príležitosti – v samotnom zdravotníctve, v zahraničí.
- V nočnej zmene je spravidla iba jeden pracovník – ohrozenia zo strany agresívnych klientov

V. Tendencie v zdravotnom stave prichádzajúcich klientov

- Do zariadení prichádzajú klienti so stále komplikovanejšími diagnózami, ktoré vyžadujú väčšie nároky na odbornosť personálu ale aj väčšie finančné zdroje na starostlivosť.
- Zmeny v systéme slovenského zdravotníctva spôsobili, že viaceré zariadenia sú zamieňané za liečebne pre dlhodobochorých pacientov.

VI. Spektrum klientov z hľadiska územnej príslušnosti

- Väčšina zariadení je z hľadiska územnej príslušnosti klientov celoslovenskými zariadeniami. V niektorých zariadeniach je značný počet klientov z iných krajov ako trnavského.
- Vyššie opísaná situácia môže vyvolať potrebu vytvárať nové miesta, nové zariadenia sociálnych služieb.

Dostupnosť lekárskej starostlivosti

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C. TRITON Slovakia, spol. s r. o.

- V niektorých zariadeniach (napr. okres Dunajská Streda) je problémom dostupnosť rýchlej lekárskej pomoci – a to najmä z dôvodu zmien v organizácii poskytovania zdravotnej starostlivosti v sieti zdravotníckych zariadení

PRÍLEŽITOSTI

- I. Záujem o služby v podobe stacionárov (týždenných, denných)**
 - V poslednom období sa potvrdzuje trend záujmu o týždenné a denné pobyty – najmä u klientov s ľahším stupňom postihnutia.
- II. Rozšírenie spektra služieb a spôsob existencie klientov (napr. chránené bývanie...)**
 - Zvýšenie aktivity a iniciatívy pri vytváraní a implementovaní koncepcií inklúzie klientov do väčšinového prostredia (napr. v podobe chránených bývaní a tiež zmien v organizácii pracovných aktivít klientov).
 - Príležitosti zariadení sú aj v implementovaní špeciálnych pedagogických a výchovných prístupov a rovnako aj fyziatricko -rehabilitačných metód.
- III. Zdieľanie know-how a best practices v rámci TTSK ale aj v širších kontextoch (SR, EU...)**
 - Hoci z iniciatívy TTSK začalo v poslednom období zdieľanie overených metodických postupov, v rámci starostlivosti o klientov je vhodné uvažovať o vytvorení stálych školiacich centier - tzv. vzorových zariadení z tých, ktoré sú v poskytovanej starostlivosti veľmi kvalitné a výnimočné. Pri týchto zariadeniach by bolo vhodné diferencovať finančnú aj nefinančnú podporu zo strany TTSK.
- IV. Finančné zdroje od donorov (EU, súkromní donori...)**
 - Existencia a dostupnosť diverzifikovaných finančných zdrojov pre zariadenia – zdroje z TTSK, mimorozpočtové zdroje, EÚ zdroje, súkromní donori – napr. nadácia SPP, nadácia Trstice a mnohé ďalšie
- V. Manažment (riadenie) zariadenia**
 - Skvalitnenie manažérskych schopností vedúcich pracovníkov zariadení – najmä na úrovni stredného manažmentu.
 - Podpora v manažovaní zariadení zo strany TTSK (napr. finančný manažment, manažment zdrojov, projektový manažment...)
- VI. Rozvoj ľudských zdrojov, podpora vzdelávania pracovníkov**
 - Rozširujúce sa možnosti zvýšenia a skvalitnenia odbornosti, kvalifikácie – či už v rámci procesov celoživotného vzdelávania, ďalšieho odborného vzdelávania alebo odborných kurzov, seminárov a školení.
 - Výrazne zvýšená dostupnosť zvyšovania odbornosti z hľadiska finančných zdrojov – aj podpora zo strany TTSK, ale najmä zdroje z EÚ.
 - Podpora manažérskych zručností riaditeľov a vedúcich pracovníkov (najmä tam, kde je vysoký vekový priemer na týchto pozíciách) a nájdenie takých motivačných nástrojov, ktoré by tieto pozície urobili atraktívnymi pre mladých ľudí a vyššie zastúpenie mužov.
 - Využívanie spolupráce so zdrav. sestrami v reholiach (ich misijná činnosť)
 - Využívanie aktívnych pracovníkov na pomocné práce (upratovanie, sadovnícke úpravy, pomocný personál v kuchyni...)

SILNÉ STRÁNKY

I. Technické a prístrojové vybavenie

- Niekoľko málo zariadení má veľmi dobre vybavené rehabilitačné miestnosti – môžu tak pre klientov kvalitne zabezpečiť aj túto stránku starostlivosti.
- Väčšina zariadení nemá výraznejšie problémy s technickým a prístrojovým vybavením – naopak, je viditeľné, že do tejto oblasti bolo v poslednom období výrazne investované.
- Vybavenie základnými IT technológiami je tiež dobré.
- Niekoľko zariadení je výnimočných veľmi dobre vybavenými pracovnými dielňami využívanými pre ergoterapiu.

II. Ľudské zdroje zariadení

- Väčšina zariadení je typická stabilným personálom s nízkou fluktuáciou – pracovníci zotrávajú v pracovnom pomere v zariadeniach dlhšie, ako je to v iných profesiách a to aj napriek veľkým problémom s ich finančným ohodnotením.
- Zariadenia, ktoré je možno považovať za ukážkové (to, ktorých zariadení sa tento bod týka je zrejmé z individuálnych hodnotení) sú charakteristické iniciatívnym, motivovaným a odborne veľmi schopným personálom (vo väčšine pracovných pozícií) s obrovskou ochotou venovať sa klientom s láskou.

III. Lekárska starostlivosť v zariadení

- Väčšina zariadení má lekársku starostlivosť zabezpečenú na základe dohôd s praktickými lekármi i špecialistami, ktorí podľa potrieb dochádzajú do zariadení alebo ordinujú v pravidelných intervaloch.
- Väčšina zariadení má dobre vybavené ošetrovne.
- Zdravotnícka starostlivosť o klientov je zabezpečovaná vo väčšine zariadení kvalifikovaným zdravotníckym personálom.

IV. Spektrum aktivít pre klientov a prístup ku klientom

- Väčšina zariadení má široké spektrum ergoterapeutických aktivít, ktoré sa iniciatívne snažia rozširovať. Tieto zariadenia sú typické tým, že aktivity sa snažia prispôbovať záujmom a schopnostiam klientov.
- Niektoré vybrané zariadenia sú veľmi aktívne pri vytváraní a implementovaní koncepcií inklúzie klientov do väčšinového prostredia (napr. v podobe chránených bývaní a tiež zmien v organizácii pracovných aktivít klientov).
- Niektoré zariadenia sú výnimočné aj špeciálnymi pedagogickými a výchovnými prístupmi, napr.:
 - Montessori
 - špeciálne pre autistických klientov
 - starostlivosť o klientov s Alzheimerovou chorobou
 - kúpeľno-liečebná starostlivosť
 - makaton
 - hippoterapia

V. Manažment (riadenie) zariadenia

- Niektoré zariadenia sú charakteristické aktívnymi riaditeľmi, ktorí majú množstvo nápadov „prekračujúcich dobu“, s mimoriadnym nasadením kombinovaným so schopnosťou získať finančné zdroje pre realizáciu ideí skvalitňujúcich služby.

VI. Spolupráca s inými zariadeniami poskytujúcimi sociálne služby

- Prevažná väčšina zariadení je charakteristická svojou aktivitou v rámci spolupráce s ostatnými zariadeniami v kraji (súťaže, umelecké vystúpenia...), pričom niektoré sú v tejto oblasti lídrami, tzn. organizujú podujatia pre ostatných (často veľmi originálne a s obrovským nasadením všetkých zainteresovaných).
- Niektoré zariadenia (je ich menšina) sú schopné spolupracovať aj na medzinárodnej, spravidla európskej úrovni. Rozvoj a podpora takéhoto typu spolupráce obohacuje a skvalitňuje celkovú úroveň sociálnych služieb v kraji.

VII. Spolupráca s miestnou samosprávou

- Väčšina zariadení má s miestnou samosprávou neutrálne alebo relatívne dobré vzťahy, tzn. nikde neboli zaznamenané otvorené konflikty. Avšak iba málo zariadení je aktívne a iniciatívne podporované zo strany miestnej samosprávy.
- Spolupráca sociálnych odborov miestnej samosprávy so zariadeniami je na veľmi rôznej úrovni, je závislá predovšetkým na konkrétnych pracovníkoch a tiež na prioritách primátorov a starostov.

SLABÉ STRÁNKY

I. Budovy a priestorové usporiadanie (vrátane pozemkov)

- Hoci je ich menšina, ale predsa existujú v kraji zariadenia, ktorých budovy sú v zlom stave – najmä
 - z hľadiska energetickej náročnosti
 - nespĺňania kritérií požadovaných m² na klienta
 - rozdelenie do viacerých budov v rámci zariadenia – zhoršená bezpečnosť pre klientov
 - vlastná výroba tepla a teplej vody (prevádzka kotolní a bojlerov)

II. Ľudské zdroje zariadenia

- Vo viacerých zariadeniach chýbajú špecialisti, ktorí by zabezpečili komplexnosť poskytovaných služieb, najmä:
 - psychológovia
 - psychiatri
 - rehabilitační pracovníci
 - sanitárky
 - kvalifikovaní pedagogickí pracovníci, špeciálni pedagógovia
- V menšine zariadení bolo možné zaznamenať vysokú fluktuáciu z finančných dôvodov - najmä u zdravotníckeho personálu.
- Na základe auditu nebolo možné odvodiť štandard či pravidlo počtu personálu prepočítaného na počet klientov - zariadenia sú v tomto veľmi rôzne. Počty sa pohybovali v rozmedzí 1 pracovník : 1 klient / 1 pracovník : 2 klienti.
- Na základe auditu nebolo možné odvodiť ani štandard či pravidlo ohľadne veľkosti jednotlivých profesijných skupín pracujúcich v nich - zariadenia sú v tomto veľmi rôzne. V niektorých zariadeniach výrazne prevažovali zdravotnícki pracovníci v iných zase pedagogickí, záleží to podľa veku klientov (zariadenia určené pre detských klientov).

III. Spektrum aktivít pre klientov a prístup ku klientom

- Vo viacerých zariadeniach je výber aktivít a zloženie portfólia služieb pre klientov ovplyvňované existujúcim stereotypom a iba veľmi málo potrebami klientov s využitím moderných trendov (najmä v zariadeniach, kde pracovníci sú na svojich pozíciách už dlho)

- Spektrum aktivít pre klientov je v sledovaných zariadeniach rozdielne, súvisí to aj so zastúpením odborníkov skúsených v aplikácii jednotlivých typov terapií a aktivít
- VIII. Manažment (riadenie) zariadenia**
 - Vo viacerých zariadeniach manažérom chýbala jasná vízia ďalšieho rozvoja zariadenia – konkrétne smerovanie, ciele – manažéri boli tzv. vo vleku legislatívnych opatrení a riešení operatívnych problémov zariadenia.
 - U mnohých manažérov chýbala jednoznačná schopnosť efektívneho využívania zdrojov (najmä ľudských a priestorových) z hľadiska organizácie práce v zariadení.
- VII. Získavanie finančných zdrojov od donorov a sponzorov** (EU, súkromní donori...)
 - Menšina zariadení je zvyknutá spoliehať sa iba na zdroje pochádzajúce z TTSK a ich manažmenty nie sú dostatočne iniciatívne pri hľadaní a získavaní iných zdrojov

NAJFREKVENTOVANEJŠIE POTREBY DEKLAROVANÉ ZARIADENIAMI

- I. Budovy a priestorové usporiadanie (vrátane pozemkov)**
 - Majetkové vysporiadanie
 - pozemkov
 - Opravy a úpravy budov, okolia
 - oprava striech
 - zateplenie budov
 - úpravy parkov na vhodné relaxačné zóny
 - kanalizácie
 - debarierizácia všetkých priestorov zariadenia
 - pripojenie na miestnu kanalizáciu (ak sa v obci nachádza)
 - Vybudovanie neexistujúcich prevádzok
 - rehabilitácia – jej priestorové zabezpečenie
 - samostatnú kuchyňu
 - samostatnú pracovňu
 - skladové priestory
 - WC, kúpeľne, sociálne zariadenia
- II. Ľudské zdroje zariadenia**
 - Špecialisti vo vybraných profesiách (viď slabé stránky vyššie v tomto dokumente)
- III. Technické a prístrojové vybavenie**
 - Medzi najviac chýbajúce patrili:
 - Zdvíhacie zariadenia
 - Polohovateľné postele
 - Rehabilitačné prístroje a pomôcky

III.VII POROVNANIE S POSKYTOVANÍM SOCIÁLNYCH SLUŽIEB MIMO ÚZEMIA TTSK

Podľa dostupných informácií a skúseností s poskytovaním služieb sociálnej pomoci chceme zdôrazniť niektoré aspekty, najmä v porovnaní so známymi aktivitami v Českej republike a ostatných európskych krajinách.

Práca dobrovoľníkov

Na Slovensku je všeobecne práca dobrovoľníkov na veľmi nízkej úrovni v porovnaní s viacerými krajinami Európy. Skúsenosti z týchto krajín naznačujú, že zapojenie dobrovoľníckych skupín je veľmi efektívne a prináša aj lepšie vnímanie problematiky zabezpečenia sociálnych služieb v spoločnosti. Pôsobenie dobrovoľníkov je najmä v spestrení kultúrno-sociálnych činností, v pracovnej terapii, ale aj v pomoci fund raisingu a lepšom materiálnom zabezpečení služieb.

Denný stacionár a integračné centrum

Zariadenia tohto typu sa vyskytujú v Skalici, Galante, Šintave, Trnave, Zavare a Senici-Kunove. Je to najmä kompetencia miestnej samosprávy, avšak podobne ako v prípade domovov dôchodcov plnšie rozvinutie takýchto služieb by umožnilo starostlivosť o klientov s nižšími finančnými nákladmi. Dá sa predpokladať, že v niektorých prípadoch by táto alternatíva ovplyvnila snahu rodiny o trvalé umiestnenie klienta v pobytovom zariadení v prospech lacnejšieho a pre postihnutého aj prijateľnejšieho riešenia so zotrvaním v rodinnom prostredí.

Mobilná asistencia

Tieto formy pomoci sú už na Slovensku známe a vyskúšané. Ich zavedenie je výrazne pozitívne vnímané, a to ako zo strany klientov, tak aj zo strany zriaďovateľov. Je totiž výrazne efektívnejšie, ako iné formy pomoci. Centrum tiesňových volaní alebo inak organizované formy tejto pomoci posúvajú pomoc aj klientom, ktorí chcú zostať v domácom prostredí, potrebujú asistenciu a sú ochotní za takúto službu i zaplatiť oni sami, alebo ich príbuzní. Zrejme negatívne skúsenosti s jedným z takýchto projektov v TTSK zatiaľ ovplyvňujú rozpačitý prístup k tejto forme pomoci, ale skúsenosti z iných projektov na Slovensku hovoria v prospech takého riešenia.

Chránené bývanie

Väčšina zariadení DSS zriadených pre klientov v detskom veku dnes pokračuje v poskytovaní pomoci týmto klientom aj po dovŕšení ich dospelosti. Niektorí z nich by sa pritom dokázali aspoň čiastočne integrovať do spoločnosti. Na takýto krok je potrebné pripravovať ich už počas pobytu v DSS, ale najmä ich postupné osamostatňovanie a začleňovanie do riadneho života v zariadeniach chráneného bývania. Na území TTSK je táto forma zatiaľ skôr ojedinelá (Šoporňa, Medveďov, Rohov) a málo využívaná. Vyžaduje si úpravu priestorov a iný prístup v starostlivosti. Takéto aktivity nielenže sú efektívnejšie v úspore finančných nákladov na klientov, ale hlavne umožňujú klientom plnohodnotnejší život.

III.VIIICELKOVÉ ZHRNUTIE

Možno konštatovať, že zabezpečenie a poskytovanie služieb sociálnej pomoci je v porovnaní s ostatnými krajinami Slovenska v TTSK na kvalitnej úrovni. Je badať snahu volených funkcionárov dostatočne pokryť finančné potreby týchto kompetencií v rozpočte a to aj v oblasti kapitálových výdavkov. Rovnako cítiť u mnohých zainteresovaných pracovníkov kraja vysokú odbornosť ako aj ich manažérske schopnosti.

Ako všeobecný problém možno vnímať nedokonalosť doteraz používaného systému evidencie požiadaviek na poskytované služby. Legislatíva umožňovala klientovi alebo jeho zákonnému zástupcovi požiadať o umiestnenie do zariadenia kdekoľvek na Slovensku a to aj opakovane vo viacerých zariadeniach. Pri ponuke na umiestnenie však často odkladali nástup do DSS aj celé roky, vnímajú DSS ako zábezpeku „pre istotu“. Okrem skreslenia údajov o rozsahu požadovaných služieb to bráni aj serióznemu plánovaniu kapacít samosprávneho kraja v dlhodobejšom horizonte. Z grafov o rozsahu služieb v rámci Slovenska vyplýva, že nedokonalosť legislatívy zapríčiňuje nerovnomerný podiel zriaďovania sledovaných služieb v jednotlivých samosprávnych krajoch, pričom finančné zabezpečenie je povinnosťou zriaďovateľa bez ohľadu na predchádzajúce bydlisko klienta. Nová legislatívna úprava by mohla tieto problémy eliminovať.

Nevyjasnenosť pretrváva aj v otázke financovania služieb domovov dôchodcov. Je samozrejmé, že mnohokrát sa jednotlivé služby najmä pre historické zotrvačnosti ťažko oddeľujú a pre klientov je výhodnejšie, ak sa prirodzene prelínajú. Vyžaduje si to však jasné pravidlá spolupráce jednotlivých zainteresovaných subjektov, pravidlá pre zriaďovanie a fungovanie zariadení, ale najmä jasné a spravodlivé pravidlá financovania týchto služieb. Aj v tomto prípade dáva prijatie nového zákona 448/2008 Z.z. o sociálnych službách možnosť vytvárať partnerstvá na dlhodobé efektívne riešenia, primerané dopytu.

Rovnako treba vyjasniť potrebu a prípadnú špecializáciu zariadení v kraji, a to vlastných v zriaďovateľskej kompetencii a ostatných, na ktorých činnosť TTSK prispieva čiastočne. Napriek snahe o registráciu nových neziskových organizácií v tejto oblasti si treba uvedomiť, že najťažšie formy starostlivosti zostanú na starosť samosprávneho kraja. Z porovnania grafov o zariadeniach v rámci jednotlivých krajov Slovenska tiež vyplýva, že v Trnavskom kraji je väčšie množstvo menších zariadení, ako je tomu inde na Slovensku.

Mnohé zariadenia TTSK sa nachádzajú v historických budovách s prísnyimi regulatívami ochrany pamiatok a veľmi to obmedzuje možnosti optimálneho riešenia ich priestorových a materiálnych podmienok. Zároveň to znamená malú pružnosť pri prispôbovaní sa zmeneným potrebám pri poskytovaní služieb, ale aj vyššie prevádzkové náklady pri zabezpečení potrebného štandardu služieb.

Hoci prevláda spokojnosť predstaviteľov zariadení s prístupom volených predstaviteľov a pracovníkov úradu TTSK k zabezpečeniu financovania zariadení, skutočnosťou zostáva veľmi nízka úroveň priemerných plátov. Pri súčasnom tlaku trhu práce je otázkou veľmi krátkeho obdobia, keď to môže zapríčiniť vážne problémy v personálnom obsadení, najmä v pozíciách s vyššou pridanou hodnotou. Vzhľadom na tieto skutočnosti sa ukazuje ako značné riziko pretrvávanie odmeňovania podľa zákona 553/2003 Z.z.

Nedá sa uprieť vysoká úroveň angažovanosti a snahy o poskytnutie kvalitných služieb, ale vyplýva často iba z veľkej vnútornej motivácie, najmä u pracovníkov vo vyššom veku. Pri zabezpečovaní kvality procesov má okrem priamych manažérov zariadení nezastupiteľnú úlohu aj zriaďovateľ. Možno preto konštatovať, že riadenie ľudských zdrojov sluhuje v nových zmenených podmienkach trhu práce vyššiu pozornosť aj zo strany zriaďovateľa.

IV ODPORÚČANIA

Koncepciu rozvoja poskytovania sociálnych služieb v samosprávnom kraji významným spôsobom ovplyvňuje nový zákon o sociálnych službách. Spresňuje a sprísňuje podmienky pri zabezpečení sociálnych služieb a ukladá samosprávnemu kraju aj nové povinnosti v realizácii sociálnej pomoci. Strategické odporúčania, opatrenia a ciele zohľadňujú tieto nové podmienky a spolu so zisteniami v analytickej časti dávajú samosprávnemu kraju nástroje na riadenie týchto procesov v súlade s potrebami obyvateľov kraja, legislatívnymi normami a súčasne optimálnym využitím vlastných zdrojov, ako aj zmysluplné vytváranie partnerstiev s obecnými samosprávami a ostatnými subjektmi zainteresovanými v tejto oblasti.

Stratégia rozvoja sociálnych služieb je programovým dokumentom sociálnej politiky TTSK, vymedzuje víziu, zámer a priority kraja v oblasti rozvoja sociálnych služieb.

Víziou TTSK je zabezpečenie kvality života občanov vo svojom regióne, v oblasti poskytovania sociálnych služieb pre všetky cieľové skupiny (občania v hmotnej a sociálnej núdzi: seniori, občania s ťažkým zdravotným postihnutím, rodiny s deťmi, osoby ohrozené sociálnym vylúčením a marginalizované skupiny občanov). Trnavský samosprávny kraj bude k naplneniu týchto zámerov vytvárať a využívať vlastné zdroje, ale rovnako aj rozvíjať partnerstvo s obecnými samosprávnymi orgánmi a s neverejnými poskytovateľmi služieb sociálnej pomoci. Cieľom je zabezpečenie poskytovania týchto služieb v plnom rozsahu kompetencií definovaných zákonom o sociálnych službách. K tomu je potrebné **posilniť a zefektívniť existujúce sociálne služby, rozšíriť ich o doteraz neexistujúce formy služieb, upraviť a spresniť pravidlá ich poskytovania** v súlade s podmienkami definovanými novým zákonom o sociálnych službách.

Analytická časť obsahuje dôkladnú analýzu demografického vývoja, socio-ekonomického vývoja, nezamestnanosti, ako aj monitoring súčasného systému sociálnych služieb podľa jednotlivých okresov TTSK, poukazuje na disparity v sociálnych službách. Nasledujúce odporúčania vychádzajú zo zistení a analýz, ako aj z nových podmienok definovaných v zákone 448/2008 Z.z. o sociálnych službách.

Podľa prognózy ŠÚ SR do roku 2050 medzi hlavné charakteristické znaky vývoja obyvateľstva SR v prvej polovici 21. storočia bude patriť znižovanie prírastku obyvateľstva a starnutie obyvateľstva. Proces starnutia obyvateľstva sa bude v najbližších desaťročiach zrýchľovať a to v dôsledku poklesu počtu narodených detí a predlžovania ľudského života. Pripraviť sa treba hlavne na zvýšený dopyt po službách pre seniorov. V súčasnosti je v kraji evidovaných približne 700 žiadostí – čakaťelov do DSS, DD a DPD.

Uvažovať preto o rozvoji sociálnych služieb z úrovne TTSK ale aj miest a obcí, ktoré tento región zahŕňa, je nevyhnutné z týchto dôvodov:

- priemerný vek obyvateľstva sa predlžuje a rastie počet občanov, ktorí vzhľadom na svoj vek a zdravotný stav sú odkázaní na pomoc iných, resp. na inštitucionálnu pomoc
- v súčasnosti ponúkané služby pre seniorov sú kapacitne, ale aj z hľadiska rôznorodosti nepostačujúce. Absentujú progresívne formy sociálnych služieb: denné stacionáre, zariadenia opatrovateľskej služby, zariadenia podporovaného bývania, mobilná asistencia, prepravná služba...

Z analýzy vyplýva, že najväčšie zastúpenie v súčasnosti majú inštitucionálne - pobytové služby, pričom prevládajú zariadenia sociálnych služieb v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK. Z pohľadu **kvantity** sa javia pobytové služby plošne rovnomerne rozložené, z pohľadu **kvality** je potrebné riešiť ich umiestnenie v prevažne neúčelových budovách (hist. budovy, kaštiele), ktorých prevádzka, údržba, rekonštrukcia a debarierizácia je problémová a finančne náročná.

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C. TRITON Slovakia, spol. s r. o.

Mimoriadne dôležité bude vyrovnať sa s podmienkami zákona 448/2008 Z.z. na kvalitu pracovníkov, ich počet podľa charakteru poskytovaných služieb a požiadavkami na ich vzdelanie.

IV.I FAKTORY ROZVOJA SOCIÁLNYCH SLUŽIEB.

Pre naplnenie vízie TTSK v rozvoji sociálnych služieb je potrebné realizovať navrhované opatrenia v oblasti **rozsahu služieb, kvality služieb a budovania partnerstiev**. Každé z opatrení sa rozdeľuje na konkrétne aktivity a činnosti zamerané na organizačné zabezpečenie, kapitálové a materiálne zabezpečenie, prevádzkové zabezpečenie, ľudské zdroje a v neposlednom rade na finančné zabezpečenie.

Z hľadiska dopadu a viazanosti aktivít voči cieľovej skupine sú opatrenia a aktivity rozčlenené do spomínaných troch okruhov – rozsah služieb, kvalita služieb a budovanie partnerstiev. Každý z týchto okruhov ďalej členíme podľa podrobnejšieho zamerania aktivít tak, aby spolu vytvárali logicky previazaný celok. Navrhované opatrenia sú zoradené podľa logickej nadväznosti, nie podľa priority. Priority vyplývajú z legislatívy a z celkovej stratégie TTSK. Rovnako finančné odhady vychádzajú z doteraz známych ukazovateľov a aktuálnej ceny tovarov a služieb na trhu. Ak nenavrhujeme finančné zabezpečenie aktivity, predpokladáme ich zabezpečenie s doterajšími kapacitami.

Všetky navrhované aktivity z hľadiska zodpovednosti za realizáciu vnímame ako aktivity Zastupiteľstva TTSK a Úradu TTSK. Vo vzťahu k ostatným subjektom (samosprávy obcí a miest, neverejní poskytovatelia) navrhované aktivity chápeme ako tie, ktoré by mali vychádzať z Úradu TTSK alebo samosprávnych orgánov kraja vo vzťahu k partnerom, nie ako aktivity, ktoré majú realizovať partneri.

I. ROZSAH SLUŽIEB

1. Povinnosti samosprávneho kraja v rozsahu služieb

Zákon 448/2008 Z.z. o sociálnych službách ukladá samosprávnemu kraju ako povinnosť zabezpečenie týchto služieb: **útulok, domov na pol ceste, zariadenie núdzového bývania, zariadenie dočasnej starostlivosti o deti, zariadenie podporovaného bývania, rehabilitačné stredisko, domov sociálnych služieb, špecializované zariadenie pre rôzne zdravotné postihnutia, integračné centrum, tlmočnicku službu, sociálne poradenstvo.**

	Aktivita	Termín splnenia	Odhad nákladov (tis. €)
I.1.1.	Rozhodnutie zastupiteľstva TTSK o vytvorení podmienok pre zabezpečenie týchto služieb (vlastné alebo zmluvné zariadenia)	II.Q 2009	-
I.1.2.	Vybudovanie chýbajúcich zariadení pre poskytovanie služieb, resp. zmluvné zabezpečenie služieb od neverejných poskytovateľov. Realizácia má zohľadňovať zistenia v analytickej časti – slabé stránky a ohrozenia.	2011	10 000
	Vytvoriť register poskytovateľov služieb	I.Q 2009	-

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

I.1.4.	Registrácia poskytovateľov služieb	koniec 2009	-
I.1.5.	Registrácia všetkých zariadení zriadených TTSK na poskytovanie služieb, samostatná právna subjektivita zariadení TTSK	II.Q 2009	2
I.1.6.	Zmluvné zabezpečenie posudkovej činnosti v celom rozsahu TTSK	I.Q 2009	-
I.1.7.	Prijatie pravidiel pre administratívne zabezpečenie vydávania rozhodnutí o poskytovaní sociálnych služieb	I.Q 2009	-
I.1.8.	Prijatie VZN TTSK zohľadňujúcich nové pravidlá poskytovania sociálnych služieb	II.Q 2009	-
I.1.9.	Vyčlenenie finančných prostriedkov v rozpočte TTSK na zabezpečenie služieb v rozsahu podľa zákona 448/2008 Z.z.	každoročne	-

Zastupiteľstvo TTSK musí prijať rozhodnutie o stratégii zabezpečenia chýbajúcich služieb – budovaním vlastných zariadení, alebo zmluvným zabezpečením od neverejných poskytovateľov. Pri niektorých špecifických službách je vzhľadom na podmienky financovania služieb podľa zákona vysokým finančným rizikom spoľahnúť sa výlučne na neverejných poskytovateľov.

2. Dostupnosť zariadení sociálnych služieb

Z hľadiska geografickej dostupnosti zariadení najviac ich je rozmiestnených na juhu TTSK (okresy Dunajská Streda a Galanta), menej v ostatných územných jednotkách, najmä okresoch Trnava, Hlohovec a Piešťany. Niektoré služby (definované podľa zákona 448/2008 Z.z. o sociálnych službách ako povinnosť samosprávneho kraja) nie sú zabezpečené vôbec, niektoré iba v určitých častiach kraja.

	Aktivita	Termín splnenia	Odhad nákladov (tis. €)
I.2.1.	Zabezpečiť doteraz neexistujúce sociálne služby a vykonávanie opatrení sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately pre všetky ohrozené a marginalizované skupiny populácie (spolu s I.1.2.), podľa skutočnej potreby	priebežne, koniec 2010	Navýšenie 1000 / rok
I.2.2.	Rozširovať sieť sociálnych služieb (najmä DSS) pre občanov s ťažkým zdravotným postihnutím v závislosti od potrieb regiónu a lokálnych potrieb s cieľom vyrovnať regionálne disparity (PN, TT, SE).	2011	10 000
I.2.3.	Podpora aktivít v TTSK, zameraných na predchádzanie vzniku krízových situácií v rodine (terénna soc. práca, sanácia rodinného prostredia, krízové centrá, núdzové sociálne bývanie)	priebežne	-

3. Nové typy sociálnych služieb cielených na podporu zotrvania fyzických osôb v prirodzenom sociálnom prostredí

	Aktivita	Termín splnenia	Odhad nákladov (tis. €)
I.3.1.	Podporovať služby pre seniorov a zdravotne postihnutých pre ich zotrvanie v domácom prostredí – celoplošné pokrytie kraja terénnou opatrovateľskou službou (originálna kompetencia obce)	2010	-
I.3.2.	Vybudovať systém nepretržitej, dištančnej, hlasovej, alebo elektronickej pomoci	I.Q 2010	500 / rok
I.3.3.	Vybudovať systému integračných centier a centier sociálneho poradenstva v každom okrese kraja	I.Q 2010	2 000
I.3.4.	Podporovať aktivity zamerané na zamedzenie nárastu sociálno-patologických javov a obmedzovanie, resp. odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú všestranný vývin detí a plnoletých. (rôzne aktivity TTSK v oblasti práce s mládežou, šport..)	priebežne	-
I.3.5.	Podporovať zavádzanie nových a nedostatkových služieb poskytujúcich bezpečie a ochranu obetiam násilia, najmä tých, ktoré aktivizujú verejnosť a zlepšujú prevenciu voči násiliu	priebežne	-

Opatrovateľská služba je originálnou kompetenciou obecnej samosprávy, kraj nemá dôvod finančne podporovať túto službu, aj keď zákon túto možnosť predpokladá. Podpora je vhodná skôr vo forme metodologickej a organizačnej pomoci, s vytváraním spoločných subjektov pre viaceré (menšie) obce, ktoré nemajú možnosť organizačne túto službu zabezpečiť samostatne. Dobrým príkladom, ako to je vhodné riešiť je spoločný obecný úrad v Hlohovci.

Predpokladáme vytvorenie systému integračných centier a centier sociálneho poradenstva v každom okrese. Vhodné je takéto centrá vytvárať ako jeden subjekt, vrátane asistenčného centra tiesňového volania. Odhadované náklady sú zriaďovacie náklady, ich prevádzkové náklady sa dajú kompenzovať príjmami za poskytnuté služby a viaczožkovým financovaním, napr. vo forme chránených dielní s využitím príspevkov na zamestnanie osôb so zdravotným postihnutím.

II. KVALITA SLUŽIEB

1. Povinnosti samosprávneho kraja podľa zákona 448/2008 Z.z. o sociálnych službách

Tento zákon ukladá poskytovateľom ako povinnosť zabezpečenie určitých jednorazových aj opakovaných opatrení, ktoré garantujú kvalitu poskytovaných služieb sociálnej pomoci. Okrem toho má samosprávny kraj zodpovednosť voči ostatným poskytovateľom vykonávať alebo kontrolovať niektoré činnosti.

	Aktivita	Termín splnenia	Odhad nákladov (tis. €)
II.1.1.	Splniť technické požiadavky na výstavbu a všeobecné technické požiadavky na stavby užívané fyzickými osobami s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie podľa zákona 355/2007 Z.z. Potrebne spracovať plán plnenia pre každé zariadenie (v dnešnom ponímaní v zriaďovateľskej pôsobnosti TTSK).	2013	5000
II.1.2.	Splniť požiadavky na odborné vzdelanie zamestnancov (podľa zákona 448/2008 Z.z.)	2014	-
II.1.3.	Rešpektovať maximálny počet klientov na 1 odborného zamestnanca (zvýšiť počet odborných pracovníkov)	2011	-
II.1.4.	Navýšiť rozpočet na mzdové náklady v súvislosti s II.1.2. a II.1.3. každoročne aspoň o 10 % objemu roka 2008	2014	Nárast 500 každoročne
II.1.5.	Zabezpečiť, aby každý prijímateľ sociálnych služieb mal vypracovaný individuálny rozvojový plán, jeho súčasťou je aj program sociálnej rehabilitácie	II.Q 2009	-
II.1.6.	V každom zariadení vypracovať a zverejniť procedurálne, personálne a prevádzkové podmienky poskytovania sociálnej služby podľa základných požiadaviek zákona	II.Q 2009	-

Opatrenia II.1.2., II.1.3, II.1.5. a II.1.6 musia realizovať všetky zariadenia (aj neverejní poskytovatelia) a Úrad TTSK musí kontrolovať ich plnenie.

2. Systematické zvyšovanie kvality služieb sociálnej pomoci

Analytická časť obsahuje popis súčasného stavu kvality poskytovaných sociálnych služieb. Aj keď vo všeobecnosti možno hodnotiť prácu zariadení pozitívne, pri porovnávaní zariadení navzájom existujú medzi nimi rozdiely v rozsahu používaných postupov terapie a zabezpečení kvality služieb.

Je samozrejme nutné sledovať trendy vo vývoji sociálnych služieb nielen na Slovensku, ale aj v porovnaní s ostatnými vyspelými krajinami, najmä v Európe. Samosprávny kraj musí byť týmto zmenám otvorený a vytvárať podmienky pre ich naplnenie v každodennej praxi.

	Aktivita	Termín splnenia	Odhad nákladov (tis. €)
II.2.1.	Zriaďovať špecializované zariadenia pre fyzické osoby s príslušným stupňom odkázanosti, ktorým je napríklad Parkinsonova choroba, Alzheimerova choroba, skleróza multiplex, demencia rôzneho typu etiológie, hluchoslepota, AIDS (plnenie spolu s II.1.1.) Plánovať ich zriadenie podľa vývoja žiadostí o umiestnenie.	2013	-

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C. TRITON Slovakia, spol. s r. o.

II.2.2.	Zabezpečiť odľahčovacie služby pre osoby, ktoré sa starajú o fyzické osoby odkázané na takúto starostlivosť (spolu s I.3.3.) Ich potrebu plánovať podľa výsledkov získaných aktivitou III.1.1.	2010	500 / rok
II.2.3.	Aktualizovať pravidlá, postupy a kompetencie pri vzniku a riešení zadefinovaných havarijných a núdzových situácií (v zariadeniach zriadených TTSK)	II.Q 2009	-
II.2.4.	Určiť pravidlá a postupy pre zisťovanie spokojnosti prijímateľov so všetkými zložkami poskytovanej sociálnej služby (prostredie, starostlivosť, strava a pod.) a využívať zistené skutočnosti pri zvyšovaní kvality poskytovaných služieb	II.Q 2009	-
II.2.5.	Podporovať vybavenosť zariadení technologickými prvkami a materiálnym zabezpečením pre poskytovanie terapií klientom, primerane poskytovaným službám a potrebám klientov	priebežne	Podľa vývoja na trhu
II.2.6.	Podporovať aktivity zamerané na zvyšovanie úrovne zručností a profesionálnych kompetencií poskytovateľov sociálnych služieb a vykonávateľov opatrení sociálnoprávnej ochrany a sociálnej kurately, výmena know-how, pracovné semináre	priebežne	40 / rok
II.2.7.	Vytvoriť systém interného pravidelného vzdelávania – odborného, aj vzdelávania špecifických zručností	II.Q 2009	50 / rok
II.2.8.	Podporovať aktivity zamerané na budovanie systému prehľbovania kvalifikácie (zohľadniť v systéme odmeňovania, vytvoriť interné predpisy umožňujúce zapojenie do projektov vzdelávania, apod.)	priebežne	-
II.2.9.	Zaviest' transparentný a motivačný systém odmeňovania (nahradiť poriadok odmeňovania podľa 553/2003).	I.Q 2010	35
II.2.10.	Zaviest' supervíziu sociálnych služieb	2009	30 / rok

III. BUDOVANIE PARTNERSTIEV

Legislatíva SR určuje kompetencie v oblasti sociálnych služieb samosprávnym orgánom a štátnym inštitúciám. Okrem toho dáva možnosť poskytovať tieto služby aj zariadeniami založenými fyzickými a právnickými osobami - neverejnými poskytovateľmi. Preto treba vnímať problematiku poskytovania služieb sociálnej pomoci na území TTSK v takto definovaných širších súvislostiach. V TTSK sú v doterajšom období vybudované viaceré zariadenia zriaďovateľmi zo súkromného sektoru a cirkevnej charity, s ktorými má kraj konkrétne skúsenosti. Nie je reálne predpokladať, že celý rozsah služieb dokážu zabezpečiť neverejní poskytovatelia, vzhľadom na sprísnenie podmienok a definované povinnosti samosprávnych krajov v zákone 448/2008 Z.z. o sociálnych službách sa dá predpokladať, že kraj bude musieť sieť svojich zariadení ešte dobudovať, posilniť a modernizovať. Zároveň ale je nutné budovať partnerstvá s neverejnými poskytovateľmi a obecnými samosprávami na zabezpečení rozsahu a kvality týchto služieb podľa skutočnej potreby v kraji. Rozhodnutie o potrebe vlastných kapacít TTSK odporúčame prijať po ukončení registrácie v roku 2009, najmä registrácie neverejných poskytovateľov.

1. Spolupráca s obecnými samosprávami v TTSK a ostatnými samosprávnymi kraji

Obce a mestá majú svoje originálne kompetencie v oblasti poskytovania sociálnych služieb. Aj vzhľadom na rozdelenie príjmov z dani fyzických osôb a pozitívny vývoj objemu týchto prostriedkov je korektné, aby každý stupeň samosprávy finančne zabezpečoval celý rozsah svojich povinností z vlastných rozpočtových prostriedkov. Úloha samosprávneho kraja však bude pretrvávať a mala by sa posilňovať najmä v oblasti koordinácie aktivít obcí a miest a metodologickej pomoci, ak si to situácia bude vyžadovať. Je možné zvážiť aj vybudovanie zariadení TTSK pre sociálne kompetencie obcí a poskytovať ich obciam na základe zmluvných vzťahov za úhradu.

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C. TRITON Slovakia, spol. s r. o.

	Aktivita	Termín splnenia	Odhad nákladov (tis. €)
III.1.1.	Vytvoriť databázu klientov a potencionálnych klientov, rozsah požadovaných a poskytovaných sociálnych služieb, spoločne zdieľať údaje s obecnými samosprávami v TTSK	2010	60
III.1.2.	Plánovať kapacity na poskytovanie služieb podľa databázy (III.1.1.)	priebežne	-
III.1.3.	Spoločne prevádzkovať systém nepretržitej, dištančnej, hlasovej, alebo elektronickej pomoci (podľa I.3.2)	I.Q 2010	-
III.1.4.	Spoločne využívať systém integračných centier a centier sociálneho poradenstva v každom okrese kraja	I.Q 2010	300 / rok
III.1.5.	Realizovať a podporovať aktivity zamerané na zamedzenie nárastu sociálno-patologických javov a obmedzovanie, resp. odstraňovanie negatívnych vplyvov, ktoré ohrozujú všestranný vývin detí a plnoletých. (rôzne aktivity v oblasti práce s mládežou, šport., nízkoprahové voľnočasové zariadenia pre deti a mládež.)	priebežne	-
III.1.6.	Podporovať tvorbu komunitných plánov sociálnych služieb obcí a miest v TTSK, spolupráca a vzájomná výmena informácií potrebných pre plánovanie	priebežne	-
III.1.7.	Podporovať spájanie a spoločné riešenia soc. služieb viacerých obcí, spoločné obecné sociálne úrady, metodická pomoc	priebežne	-
III.1.8.	Podporovať rozvoj miestnych a regionálnych riešení sociálnej inklúzie v súlade s koncepciou a skutočnými potrebami v kraji	priebežne	-
III.1.9.	Evidovať klientov v zariadeniach v TTSK s trvalým bydliskom mimo TTSK, vyčíslieť finančné náklady im poskytnutých služieb.	IV.Q 2009	-
III.1.10.	Vyrovnávať finančné náklady na služby klientom iných krajov (vo väzbe na II.1.9). Do budúcnosti sa usilovať v prvom rade o využitie kapacít prednostne pre obyvateľov TTSK.	priebežne	-
III.1.11.	Výmena know-how a skúseností so zabezpečením sociálnych služieb medzi samosprávnymi kraji, diskusné fórum na internete	priebežne	-

2. Spolupráca s neverejnými poskytovateľmi služieb sociálnej pomoci

V TTSK sú etablované neziskové organizácie (neverejní poskytovatelia služieb v zmysle definície podľa zákona 448/2008 Z.z. o sociálnych službách) a dopĺňajú spektrum poskytovaných služieb. Je vysoko pravdepodobné, že táto forma poskytovania služieb sa zachová aj do budúcnosti a TTSK sa bude spoliehať na základe zmluvných vzťahov s registrovanými poskytovateľmi na pokrytí časti rozsahu služieb týmito subjektmi. Treba však pamätať na podmienky finančného vyrovnania pri zmluvnom zabezpečení týchto služieb. Neodporúčame spoľahnúť sa v konkrétnej forme služby v celom rozsahu na neverejných poskytovateľov, pretože v tom prípade hrozí nekontrolovateľný nárast finančného zabezpečenia tejto služby (samosprávny kraj je povinný uhradiť cenu za poskytnutú službu podľa priemernej ceny za služby v uplynulom roku – ak službu ponúka iba neverejný poskytovateľ, nie je možné ovplyvniť efektivitu tejto služby). Naopak – aj pre zariadenia zriadené TTSK je dobré mať možnosť porovnávať svoju kvalitu a efektivitu služieb s neverejnými poskytovateľmi.

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

	Aktivita	Termín splnenia	Odhad nákladov (tis. €)
III.2.1.	Registrovať poskytovateľov služieb (podľa I.1.4.)	priebežne	-
III.2.2.	Uzatvoriť zmluvné vzťahy na požadovaný objem služieb	každoročne	-
III.2.3.	Prispôbiť systém kontroly plnenia zmluvných podmienok poskytovania služieb požiadavkám zákona 448/2008 Z.z.	IV.Q 2009	-
III.2.4.	Zverejniť plánovanie rozsahu a objemu služieb v nasledujúcom roku, na základe údajov z databázy podľa III.1.1.	každoročne v III.Q.	-
III.2.5.	Určiť priemerné ceny sociálnych služieb na základe skutočných nákladov na služby podľa predchádzajúceho roka	január bežného roku	-
III.2.6.	Zvyšovať podiel klienta na úhradách za poskytované služby, primerane vývoju v spoločnosti	január bežného roku	
III.2.7.	Schvaľovať vo VZN TTSK výšku úhrady za poskytované sociálne služby (klientom) podľa skutočných nákladov a všeobecných legislatívnych pravidiel	február bežného roku	-
III.2.8.	Poskytnúť preddavkovo finančné príspevky neverejným poskytovateľom na zabezpečenie objednaných služieb	február bežného roku	Podľa zmlúv
III.2.9.	Vytvoriť a využívať systém trvalej komunikácie medzi TTSK a neverejnými poskytovateľmi o službách sociálnej pomoci, spoločné plánovanie kapacít a hodnotenie poskytovaných služieb	priebežne	-

3. Spolupráca s verejnosťou

Všetky aktivity TTSK v oblasti sociálnej pomoci majú hlavný cieľ – uspokojenie potrieb občanov, pre ktorých sú tieto služby určené. Pre zabezpečenie cieľa je potrebné aktivizovať klientov, ich blízkych rodinných príbuzných, ale aj širšiu verejnosť. Úlohou TTSK je oboznámiť verejnosť so svojou koncepciou, zámermi a aktivitami na jej naplnenie a prizvať občanov na spoluprácu pri realizácii týchto zámerov.

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C. TRITON Slovakia, spol. s r. o.

	Aktivita	Termín splnenia	Odhad nákladov (tis. €)
III.3.1.	Zverejniť koncepciu rozvoja sociálnych služieb v TTSK	I.Q 2009	-
III.3.2.	Podporovať rozvoj dobrovoľníctva a svojpomoci v zariadeniach služieb sociálnej pomoci v TTSK	priebežne	-
III.3.3.	Podporovať sociálne služby nízkoprahového charakteru, špecifické programy zamerané na aktiváciu vnútorných zdrojov fyzických osôb a na pomoc pri napájaní na vonkajšie zdroje pomoci	priebežne	-
III.3.4.	Podporovať služby, vzdelávanie, informovanosť, pomoc a iné nástroje riešenia problematiky násilia páchaného na ženách	priebežne	-
III.3.5.	Podporovať prevenciu a nulovú toleranciu voči násiliu prostredníctvom verejných informačných diskusií a kampaní	priebežne	-
III.3.6.	Podporovať tvorbu intervenčných tímov pomáhajúcich profesií	priebežne	-
III.3.7.	Vytvárať partnerstvá štátnej správy, krajskej, obecnej samosprávy a mimovládnych organizácií v projektoch zameraných na sociálne služby	priebežne	-
III.3.8.	Spolupracovať s KPÚ pri definovaní potrieb v príprave rekonštrukcií historických objektov, a požiadaviek na ochranu pamiatok	priebežne	-
III.3.9.	Nevyužívaný a dubiózny majetok TTSK, ktorý nemôže ďalej slúžiť pre poskytovanie sociálnych služieb ponúknuť na predaj alebo prenájom	priebežne	-
III.3.10.	Vytvoriť a realizovať spôsob spracovania a zverejnenia informácií o poskytovaných sociálnych službách (informačná stratégia), ktoré budú dostupné verejnosti v prijateľnej (laickej verejnosti zrozumiteľnej) forme	II.Q 2009	60

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C.TRITON Slovakia, spol. s r. o.

IV.II ZÁVEREČNÉ ZHRNUTIE ODPORÚČANÍ.

Pri komplexnom pohľade na všetky opatrenia a pri realizácii jednotlivých aktivít ich treba vnímať z troch aspektov – personálneho, procesného a finančného.

Personálny aspekt.

Mnohé aktivity sa v podobnej forme vyskytovali aj doteraz a na ich zabezpečenie má TTSK personálne kapacity. Významne sa posilní potreba vykonávať posudzovanie podmienok žiadateľov v ich domácom prostredí, čo si vyžiada navýšenie personálneho zabezpečenia a aj náklady na dopravu. Nové podmienky poskytovania sociálnych služieb budú klásť tiež zvýšené nároky na personálne zabezpečenie výkonu služieb v zariadeniach – aj z hľadiska počtu, aj z hľadiska odbornosti.

Nová situácia pre odborných pracovníkov úradu bude v tom, že výkon niektorých doterajších aktivít bude potrebné delegovať a výrazne sa posilní potreba kontroly poskytovaných služieb.

Procesný aspekt.

Nepredpokladáme nutnosť organizačných zmien a kompetencií v zabezpečení aktivít, iba ich presnejšie rozdelenie v terajšej organizačnej zostave. Väčší dôraz treba klásť na administratívu vydávania rozhodnutí, registrácie poskytovateľov, kontrolu ich činnosti a aktivity, ktoré zákon 448/2008 Z.z. o sociálnych službách ukladá ako povinnosť samosprávnemu kraju. Rovnako dôležité bude zvýšiť dôraz na plánovanie kapacít pre poskytovanie sociálnych služieb a spoluprácu – s ostatnými subjektmi samosprávy, s poskytovateľmi služieb, ale aj so širokou verejnosťou.

Finančný aspekt.

Za najdôležitejšie považujeme zodpovednosť TTSK dostatočne finančne zabezpečiť potrebné opatrenia, pričom niektoré z nich samosprávnemu kraju priamo ukladá zákon 448/2008 Z.z. o sociálnych službách. Sme presvedčení, že nebude zásadný rozdiel v celkovej finančnej náročnosti pri zabezpečení sociálnych služieb vlastnými kapacitami resp. ich zmluvnom zabezpečení s neverejným poskytovateľom. Pri dobrej organizácii práce by mohol TTSK dokázať celý rozsah služieb zabezpečiť vlastnými kapacitami s efektívnym vynakladaním finančných prostriedkov, ale pre celkové pozitívne budovanie verejnej mienky a optimálne časové rozloženie investičných nákladov je vhodné využiť aj kapacity neverejných poskytovateľov.

V Bratislave, 28. novembra 2008

Garant projektu:
Členovia realizačného tímu

Ferdinand Vítek
Michaela Bubelíniová
Anna Kasanová
Ágnes Pék

Stratégia rozvoja sociálnych služieb vo väzbe na územie TTSK

Júl – November 2008

© M.C. TRITON Slovakia, spol. s r. o.